

OSTATNIE WIADOMOSCI

KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok VI.

Kraków, Poniedziałek 28 września 1936 r.

Nr. 273

Dewaluacja we Francji

może spowodować ogólną pomyślność gospodarczą

Rząd francuski w porozumieniu z rządem angielskim i amerykańskim postanowił dostosować swoją walutę do poziomu walut, wspomnianych państw.

Przekładając powyższe na język codzienny, oznacza to, że Francja zmniejsza wartość swojej waluty, przypuszczalnie o 33 procent.

Dewaluacja franka jest już postanowiona. Parlament francuski zapewne zatwierdzi przedłożone mu przez rząd projekty ustaw finansowych. Powstaje pytanie: Czy było to koniecznością i jakie kroki będzie miał następstwa?

Przede wszystkim więc trzeba stwierdzić, że nacisk na franka francuskiego ze strony Anglii i Ameryki był bardzo duży.

Państwa te wspólnie z Francją stanowią najsilniejsze organizmy gospodarczo-finansowe świata. Podczas gdy Anglia, a później Ameryka zmniejszały wartość swoich walut w celu zwiększenia sta-

nu zatrudnienia w kraju, wzmożenia obrotów handlowych, wogóle wyjścia z beznadziejnego położenia gospodarczego, Francja, do bram której kryzys gospodarczy zapukał znacznie później, broń się przed dewaluacją.

Ameryka i Anglia uzyskawszy przez dewaluację zamierzone cele zwracały się kilka krotnie do rządu francuskiego z propozycją przeprowadzenia stabilizacji walut według nowej relacji t. zn. proponowały Francji, by również zdevaluowała franka, a po tym wszystkie państwa zawrą porozumienie monetarne.

Rząd francuski odrzucał te propozycje, jakkolwiek złoto bezustannie uciekało z Francji. Dla Ameryki i Anglii kłopoty finansowe Francji były bardzo nie na rękę. Pomagano Francji dla przetrzymania najgroźniejszych ataków spekulacji na franka, albowiem załamanie tak wielkiego rynku, jak francuski, byłoby katastrofą dla życia gospodarczego świata.

Obecny rząd francuski zapoczątkował nową politykę gospodarczą. Zamierzeniem jego było pozostawienie franka na dotychczasowym poziomie, ale wyłoniły się sprawy, które skłoniły rząd do zmiany decyzji i do ostatecznego zawarcia porozumienia w sprawie stabilizacji waluty swojej na niższym poziomie.

Rządowi nie udało się wydobyc z społeczeństwa schowanych miliardów. Nie udało się przeskoczyć dalszym zakupom złota.

W planie rządu leży wzmożenie sił gospodarczych kraju. Proces ten spowodował wzrost cen, a co za tym idzie — wzrost plac.

Przemysłowi francuskiemu groziła utrata szeregu rynków zbytu. W tych warunkach rząd francuski postanowił sięgnąć do radykalnych środków, do dewaluacji waluty.

Wszystko zdaje się zapowiadać, że we Francji nastąpi stabilizacja warunków gospodarczych, że ostateczne zarządzenia przyczynią się do uspokojenia rynku finansowego, do wejścia Francji w nowy okres pomyślności gospodarczej.

Piątkowy nastrój giełdy wskazywał, że ludność szuka lokaty dla swoich kapitałów w papierach akcyjnych, a nie w złocie czy towarach, co jest objawem zdrowym.

Oznacza to wiarę w przyszłość. Wskazuje równocześnie, że nie należy się liczyć ze wzrostem cen, gdyż w przeciwnym razie byłaby właśnie tendencja do skupywania towarów.

Jak się to odbije na rynku światowym?

Stwierdziłmy na wstępie, że Francja wspólnie z Ameryką i Anglią stanowią najsilniejszą potęgę gospodarczą świata.

W interesie dwóch partnerów na „A” leżało właśnie, by we Francji nastąpiło wreszcie uspokojenie, by waluty tych państw ustabilizowały się w stosunku podobnym, jak przed kryzysem gospodarczym.

W ten sposób współpraca gospodarczo-finansowa tych państw może dać oczekiwane wyniki.

A więc krok francuski nie oznacza żadnej niespodzianki, wręcz przeciwnie jest wynikiem uporczywych starań. Towar francuski uzyska na rynkach zagranicznych swoją zdolność konkurencyjną.

Ale czy nie pozostanie to bez śladu na inne państwa?

Otóż większość państw europejskich już dawno przeprowadziła dewaluację, węgłownie innymi sposobami dostosowała się do zmienionych warunków finansowo-gospodarczych.

Przy dawnym wymiarze pozostała Holandia i Szwajcaria. Ze strony holenderskiej oświadczone, że polityka monetarna nie ulegnie zmianie. Szwajcaria przyłączyła się do tej decyzji.

Nie wydaje się jednak, żeby te dwa państwa, aczkolwiek bardzo bogate kapitałowo, stanowiły jakąś zaporę w realizacji porozumienia monetarnego największych potęg świata. Raczej wydaje się, że postarają się dostosować, jeśli nawet z ciężkim sercem, do ostatecznych posunięć.

A co z Polską? Otóż waluta polska nie opiera się na żadnej walucie obcej, a więc i nie na franku.

Mamy dostateczne pokrycie złotem, a więc z tej strony nie grożą nam żadne niebezpieczeństwa.

Rząd polski, w okresie kiedy powstały na naszym rynku pewne trudności w związku z ucieczką złota i kapitałów z kraju, zdecydował się na inne posunięcia, a mianowicie wprowadził zarządzenia dewizowe i cały obrót złotem został oddany pod nadzór państwa.

W tych warunkach krok rządu francuskiego, który zresztą nie stanowi dla rządu polskiego żadnej niespodzianki, nie wywrze żadnego wpływu na naszą politykę monetarną.

Obrady genewskiego parlamentu

GENEWA (PAT). Wczoraj po południu odbyło się poufne posiedzenie Rady Ligi Narodów, która zajmowała się na wstępie skargą, wystosowaną do Rady Ligi przez b. urzędników komisji rządzącej Zagłębia Saary. Sprawę tę przekazał Sekretariatowi Ligi Narodów.

Następnie na wniosek referenta delegata Danii, Rada uchwaliła szereg postanowień proceduralnych, dotyczących wyborów na miejsca opróżnione w Trybunale Haskim po śmierci Schuckinga oraz dymisji Kelloga i Wanga.

Następnie na posiedzeniu publicznym Rada Ligi przyjęła kilka raportów, z których jeden, przedstawiony przez delegata W. Brytanii min. Edena, dotyczył sprawy gdańskiej.

Chodziło mianowicie o likwidację incydentu z niemieckim krążownikiem „Leipzig”.

Referent podziękował Rządowi polskiemu za spełnienie misji, powierzonej mu w tej materii przez Radę, wyraził się z uznaniem o działalności komisarzy Ligi w Gdańsku p. Lestera oraz oświadczył, że komitet trzech dla spraw gdańskich będzie musiał wkrótce się zebrać, aby zająć się innymi, wewnętrznymi sprawami gdańskimi, poruszonymi w ostatnim piśmie komisarzy.

W dyskusji zabrał głos komisarz Ligi Narodów p. Lester i przedstawiciel Senatu, dyrektor wydziału zagranicznego Wolnego Miasta p. Boettcher, który podziękował Rządowi polskiemu za jego akcję.

N tym dyskusja została wyczerpana i przewodniczący oznajmił, że Rada przyjęła raport p. Edena.

Radek został aresztowany

MOSKWA. (PAT). Śledztwo w sprawie Radka prowadzone jest w dalszym ciągu. W Moskwie krąży uporczywie pogłoski, iż Radek od tygodnia jest aresztowany i że stawiane mu są poważne zarzuty.

Krąży również pogłoska o aresztowaniu b. redaktora „Journal de Moscou” Rajewskiego. Koła oficjalne odmawiają udzielenia jakichkolwiek informacji zarówno co do osoby Radka, jak i Rajewskiego.

Bilbao zostało zbombardowane

BILBAO (PAT). Korespondent Havasa w Bilbao donosi, że bombardowanie miasta przez lotników powstańczych, rozpoczęte o godz. 9, trwało dwie godziny i miało charakter

ter niezwykle gwałtowny. W bombardowaniu brało udział 8 samolotów. Jest wielu zabitych i rannych. W wielu punktach miasta wybuchły pożary.

Śmierć rowerzysty pod autobusem

Na szosie Sochaczew — Łowicz w pobliżu miejscowości Kozłów autobus międzymiastowy Ł. D. 85780 prowadzony przez Adama Flama (zam. w Konstantyniu) najechał na jadącego rowerem 25-cio let-

niego Józefa Oziembleckiego. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu.

Zawiadomiona policja po przeprowadzeniu wstępnych dochodzeń szofera zatrzymała.

Deklaracja rządu brytyjskiego

LONDYN (PAT). Wczoraj nad ranem rząd brytyjski ogłosił deklarację oznajmującą, że pomiędzy Wielką Brytanią, Stanami Zjednoczonymi i Francją zawarte zostało porozumienie monetarne, na zasadzie którego Wielka Brytania i Stany Zjednoczone nie podejmą żadnej akcji represyjnej w stosunku do Francji, która w całkowitym porozumieniu z wymienionymi rządami podejmuje przystosowanie swej waluty do walut angielskiej i amerykańskiej przez zdevaluowanie franka.

Wszystkie trzy rządy użyją będących w ich dyspozycji zasobów pieniężnych dla uniknięcia jakichkolwiek wstrząsów w równowadze monetarnej, jakie mogłyby wynikać w procesie przeprowadzania tej dewaluacji.

Nowy frank w wartości swojej zawartości złota ulegnie zmianie z 65,5 miligramów złota do 49,43 miligramów.

W stosunku do dolara funt szterling ma być utrzymany

na swoim dawnym poziomie przed zejściem funta szterlinga ze złotego parytetu, to znaczy 4,86 dolara za funt szterling.

Deklaracja rządu brytyjskiego podkreśla również, że natychmiast podjęta zostanie przez wszystkie trzy rządy akcja celem usunięcia obecnego systemu kontyngentów i kontroli dewizowej i doprowadzenia do całkowitej wszechświatowej równowagi gospodarczej i stabilizacji.

Z Waszyngtonu donoszą, że amerykański minister Skarbu Morgentau oświadczył na temat dewaluacji franka:

„To posunięcie będzie według mojej opinii punktem zwrotnym dla powszechnego pokoju na całym świecie.

Stabilizacja walut światowych stanowi podstawę, którą trzeba położyć, zanim będziemy mogli przystąpić do budowy trwałego pokoju i prawdziwej pomyślności gospodarczej”.

Zginął wielki samolot

LONDYN. (PAT). Wielki samolot pasażerski „Boadicea” należący do linii lotniczej „Imperial Airways” wystartował o godz. 12.30 z lotniska w Croydon do Paryża, dokąd dotychczas nie przy-

szony do opuszczenia się na morze. Samolot wioził tylko pocztę. Załoga jego składała się z lotnika i radiotelegrafisty.

Ostatnią depezę radiową wysłano z samolotu o godz. 13. Zawiadomiła ona o przelocie nad Kanałem La Manche.

Przypuszczają, iż był zmu-

Na politycznym widnokręgu tygodnia

Polska zażąda kolonii dla siebie

Genewa spletała mężom sta-
nu figla. Trudno bowiem by-
ło przypuszczać, że sesja bie-
żąca będzie tak bogata w waż-
ne wydarzenia. Okazuje się,
że nawet na terenie Ligi Na-
rodów zdarzać się mogą nie-
spodzianki.

W chwili, kiedy wydawało
się, że zagadnienie abisyńskie
znikło z terenu międzynaro-
dowego, kiedy sprawa ta straci-
ła na ostrości, wyskoczyła
ona niespodziewanie, stwa-
rzając nowe trudności.

Przeigrana sprawa

Po zniesieniu sankcji przez
Ligę Narodów pozostało je-
szcze do załatwienia szereg
spraw, aby umożliwić Wło-
chom wzięcie udziału w dal-
szych pracach Ligi. Wielkie
mocarstwa, przegrawszy wy-
prawę abisyńską, skłonne by-
ły obecnie do wszystkich
ustępstw. Zależało im nawet
na tym, żeby wreszcie skoń-
czyć z nieszczęściem abisyń-
skim, które tak fatalnie odbi-
ło się na polityce europej-
skiej.

Włosi uzależnili swój u-
dział w pracach obecnej se-
sjy od niedopuszczenia do sto-
łu obrad delegacji abisyń-
skiej. Uznanie bowiem delega-
cji ligowej Abisynii oznacza, że
mimo zajęcia przez Włochy
większości tego kraju, włą-
czenie go do Imperium faszys-
towskiego, i proklamowania
króla Wiktora Emanuela cesa-
rzem Abisynii, nadal istnieje
niezależne państwo abisyń-
skie pod władzą negusa Haile
Selassiego.

Partyjki zakulisowe

Wielkie mocarstwa z Ang-
lią i Francją na czele, gotowe
były wykluczyć przedstawicieli
negusa z Ligi Narodów. Zawsze
można znaleźć dość kruczków,
aby nawet utracić
zrzeczenie nieulegające żadnej
wątpliwości, a coś dopiero
gdy chodzi o sprawę, jednak
wątpliwą.

Wydawało się więc, że dele-
gacja abisyńska zostanie z
Genewy usunięta. I byłoby
się tak niewątpliwie stało,
gdyby znowu inne mocar-
stwo nie chciało przy pomocy
tej sprawy, rozegrać swojej
partyjki.

Sowiety nie zachwycają się
pewnymi zmianami we francu-
skiej polityce zagranicznej. O-
bawiają się zbliżenia z Niemca-
mi, co musiałoby spowodowa-
ć rozluźnienie obecnej
współpracy z nimi.

Ostateczne usunięcie kłód
abisyńskich przyczyniłoby
się do ponownego zbliżenia
między Francją a Włochami,
a to mogłoby wpłynąć na ozię-
bienie stosunków z Rosją.

Gra Litwinowa

Właśnie w trakcie przygo-
towań znajduje się konferen-
cja państw lokarneńskich, któ-
ra bynajmniej nie zachwyca
Moskwy. Widoki na jej uda-
nie są w istocie bardzo małe,
wobec tego, że niespodzian-
ki nie są wykluczone, lepiej
jest utrudnić jej dojście do
skutku.

Taki właśnie był bieg my-
śli przedstawicieli Sowietów
komisarza Litwinowa. Udało
mu się przekonać większość
członków Ligi, że mandaty
delegacji abisyńskiej są waż-
ne, a tym samym przesądził o
udziale Włoch w pracach Li-

gi, przekreślił plany francu-
skie.

Trudno przewidzieć wszyst-
kie następstwa tego kroku, w
każdym razie sytuacja polity-
czna nie została rozjaśniona.

Oświadczenie doniosłe

Przedstawiciel Polski wy-
stąpił w Genewie z bardzo
ważnym oświadczeniem. Pol-
ska zapowiedziała, że jest za
interesowana w sprawach ko-
lonialnych.

Oznacza to, że w odpowied-
nim momencie Polska wystą-
pi na terenie międzynaro-
dowym z bardziej konkretnymi
wnioskami.

Jesteśmy państwem o wiel-
kim przyroście naturalnym,
potrzeba nam terenów dla
ekspansji zamorskiej. Mamy
do kolonii nie mniejsze pra-
wa, aniżeli Niemcy, które zno-
wu przypomniły o tym świa-
tu.

Zatarg gdański

Polska zawiadomiła Ligę
Narodów o załatwieniu przez
się zatargu wynikłego w
Gdańsku podczas wizyty krą-
żownika niemieckiego Lei-
pzig.

Komendant krążownika,
składając wizytę oficjalną,
pomiął Wysokiego Komisa-
rza Ligi Narodów. Liga Nar-
dów poruciła Polsce, jako-
że prowadzi sprawy zewnątrz-
ne Gdańska, załatwienie tego
konfliktu.

Rząd polski zwrócił się do
rządu niemieckiego o wyjaśnie-
nie. W odpowiedzi rząd nie-
miecki zakomunikował, że po-
lecając komendantowi krą-
żownika Leipzig zaniechani-
złożenia wizyty Wysokiemu
Komisarzowi Ligi Narodów,
nie miał chęci postępowania
przeciw statutowi Wolnego
Miasta Gdańska, ani przeciw
prawom Polski.

Komunikując o powyższym
rząd Polski wyraża nadzieję,
że Liga przyjmie do wiadomo-
ści wynik akcji polskiej, zmie-
rzającej do usunięcia trudno-
ści, jakie wynikają na terenie
Gdańska co też się stało.

Nowy zatarg na horyzoncie

Ale Lidze Narodów grozi no-
wy poważny konflikt. Delegat
Hiszpanii wystąpił z atakiem
na państwa, które wspierają
czynnie powstańców.

Wystąpienie delegata rządu
madryckiego było wprowadzie-
nie bardzo umiarkowane w for-
mie, ale ostre w treści.

Protest przeciwko akcji rzą-
du francuskiego w sprawie
niedostarczania broni Hiszpa-
nii, wstrzymania dostaw gos-
podarczych był bardzo prze-
rzysty. Wątpliwe jest jed-
nak czy min. Del Vayo coś
wskóra dla Madrytu.

Jeśli zważymy obecną sytu-
ację na terenie Ligi możli-
wość nowych niespodzianek
nie jest wykluczona.

Pokój w dziedzinie monetarnej

Francuski minister Skarbu o dewaluacji

PARYŻ (PAT.) Minister
Skarbu Vincent Auriol przy-
jął wczorajszej nocy dzien-
nikarzy, którym udzielił na-
stępujących wyjaśnień w spra-
wie zarządzeń monetarnych:

„Wspólna deklaracja, którą
panom odczytałem, jest o-
świadczeniem o porozumieniu
monetarnym i gospodarczym
trzech demokracji: francu-
skiej, angielskiej i amery-
kańskiej. Proponują one przy-
stąpienie do tego porozumie-
nia wszystkim narodom świa-
ta.

W imieniu rządu francuskie-
go dziękuję rządowi w Londy-
nie i w Waszyngtonie za ich
cenną współpracę. Dziękuję
w szczególności pp. Morgenthau-
owi i Neville Chamberlainowi.
Mój kolega amerykański
przed chwilą telefonicznie wy-
raził mi jak najszersze ży-
czenia pomyślności dla Fran-
cji.

Układ ten jest wynikiem
rozmów prowadzonych przez
nasz rząd od czerwca. Potwier-
dza on zasady, które przedsta-
wiliśmy obu izbom: żadnej
dewaluacji jednostronnej, któ-
ra jest tylko pewną formą
wojny monetarnej, żadnej de-
waluacji bez zabezpieczenia,
która byłaby tylko inną for-
mą dewaluacji jednostronnej.

Porozumienie, które zawar-
liśmy, jest początkiem pokoju
w dziedzinie monetarnej.
Stanowi ono warunek pokoju
gospodarczego i pokoju świa-
towego.

Wiedzieliśmy, iż sytuacja
którą przedstawiliśmy w obu
izbach 16 czerwca może dopro-
wadzić nas do pewnego rodza-
ju dewaluacji odosobnionej.

Porozumienie trzech rzą-
dów, do którego wkrótce przy-
łączą się inne kraje, jak np.
Belgia, jest pewien, będzie
uzupełnione przez działalność
naszych trzech wielkich in-
stytucji emisyjnych. Wywoła
ono równowagę w sytuacji go-
spodarczej. Musieliśmy przy-
stosować naszą walutę do po-
ziomu innych walut.

Przedstawiłem panom kon-
sekwencje międzynarodowe uk-
ładu, konsekwencjami naro-
dowymi będą wszystkie obja-
wy ożywienia naszej działal-
ności gospodarczej.

Rząd pragnie uniknąć nie-
sprawiedliwości społecznej i

skonsolidować pokój społecz-
ny. W trosce o tę sprawę rząd
przedstawi parlamentowi za-
rządzenia mające na celu o-
chronę drobnych rentierów,
b. kombantantów, drobnych
emerytów i t. d.

Rząd uczyni wszystko, by
zapobiec nieusprawiedliwie-
nej wyższej cen, stosując swe
pełnomocnictwa w dziedzinie
celnej. Okażemy również po-
moc gminom, departamentom
i organizacjom społecznym.

Jestem pewien, iż ten apel
lo pokoju gospodarczego ode-
zwie się głośnym echem na
całym świecie.

Tydzień Szkoły Powszechnej

Ostry kryzys, jaki przechodzi
obecnie szkolnictwo powszechne,
budzi w najszerszych sferach na-
szego społeczeństwa ogromne za-
niepokojenie.

Kryzys ten polega na tym, że
prawie milion dzieci w wieku szkol-
nym znajduje się poza szkołą, nie
mogąc korzystać z dobrodziejstw
oświaty. Przyczyną tego niepokoją-
cego zjawiska jest brak na ten cel
funduszy państwowych i wynika-
jący stąd brak etatów nauczyciel-
skich oraz budynków szkolnych.

Z początkiem roku szkolnego kry-
zys szkolny odczuły szerokie war-
stwy naszej ludności, bowiem wiele
dzieci zarówno w miastach, jak i
na wsi, mimo zwiększania liczby
etatów nauczycielskich, nie mogło
znaleźć miejsca w szkole. Zjawisko
to obserwujemy w Stolicy, w Łodzi
oraz we wszystkich niemal miej-
scowościach Polski centralnej.

Na rozpaczliwą sytuację, panują-
cą w szkolnictwie powszechnym,
nie można i nie wolno patrzeć bier-
nie. Musimy społeczeństwo nasze
nastawić możliwie jak najczynniej
do sprawy szkoły powszechnej.

Powyższe zadanie ma spełnić III
Tydzień Szkoły Powszechnej, który
trwać będzie od 2 do 8 październi-
ka. Tydzień Szkoły Powszechnej
zorganizowany będzie przez Towar-

— Twoje ziewanie udziela się wnet całej klanii! To Ty dasz
codziennie sygnał do ziewania i to zawsze o tej samej godzinie,
około jedenastej... Widać, że jesteś głodna? Co Ty właściwie
dostajesz na śniadanie? Białą kawę i bułkę? Ależ to nic dziwnego,
że tak ciagle ziewasz! Powiedz swoim rodzicom, że twój ranny po-
silek musi być bardziej pożywny, abyś mogła się normalnie rozwijać.

— Domagaj się czekolady mlecznej Plutos. Nie jest to duży wy-
datek i rodziców twoich stać na to. Ta czekolada jest niezwykle
i nad wyraz pożywna. Taki posiłek sprawi Ci na cały dzień
w dobry humor i da Ci energię do pracy i zdolność skupienia
uwagi... Kto wie, może nawet wkrótce zostaniesz prymusem
i przynajmniej, napewno, przestaniesz tak drażniące ziewać!

PLUTOS

Łodzie podw. wciągnęły Amerykę do wojny światowej

Newton Baker, minister woj-
ny w gabinecie Wilsona, ogło-
sił w „Foreign Affairs” długi
artykuł pt. „Dlaczego Amery-
ka przyłączyła się do Wielkiej
Wojny”.

W artykule tym stwierdza
on, że jedynym powodem by-
ły ataki niemieckich łodzi pod-
wodnych.

Zaprzecza on jak najbardziej
kategorycznie, jakoby wielka
finansjera, albo fabrykanci bro-
ni mieli jakikolwiek wpływ na

decyzję Stanów Zjedn.

Baker nie sądzi, aby Amery-
ka w razie powtórzenia się ana-
logicznych wypadków, mogła
neutralność swą utrzymać i
kończy wywody swe jak na-
stępuje:

„Co do mnie, to obawiam się,
że obecne ustawodawstwo na-
sze, dotyczące neutralności, a
zmierzające do zupełnej izola-
cji i kompletnego wstrzymania
się od handlu ze stronami wo-
jującymi, nie zgadza się z u-
stawami o neutralnym handlu,
przyjętymi przez inne pań-
stwa.

Ustawodawstwo nasze za-
wiera w sobie groźne niebez-
pieczeństwo, polegające na
tym, że potrafimy zmusić na-
szych własnych obywateli po-
słuszeństwa.

Wypadki przed wojną świa-
tową i po niej wykazują, że
strony wojujące tylko do pew-
nej granicy i dopóty szanować
będą prawa państw neutral-
nych, dopóki to poszanowanie
nie zagraża powodzeniu ich
armii i że stąd, ilekroć niebez-
pieczeństwo przegranej staje
się w istocie groźne, prawa
państw neutralnych będą igno-
rowane, nawet gdyby przez to
nieprzyjacieli miał uzyskać no-
wego sojusznika.

Nasze nieporozumienia z
aliantami przed przystąpię-
niem Ameryki do wojny, doty-
czyły praw własności i mogły
być załatwione drogą kompen-
saty, lub arbitrażu po wojnie.

Natomiast zatargi nasze z
Niemcami dotyczyły życia ludz-
kiego. Ustąpienie z naszej stro-
ny zagrożiłoby najwyższym
interesem Stanów Zjedn.

Rząd, któryby się zgodził na
to, aby inny rząd zabijał jego
obywateli, aby zadośćuczynić
ewentualnej potrzebie — rząd
któryby się zgodził na załatwie-
nie takiej sprawy na drodze
kompensaty pieniężnej — rząd
taki nie zasługiwałby ani na
szacunek innych państw, ani
na zaufanie własnych obywa-
teli.

A więc metoda niemieckiej
walki za pomocą łodzi podwo-
dnych przedstawiała się jako
problem, na który mogła być
tylko jedna i to natychmiasto-
wa odpowiedź.

Baker był jednym z najbliż-
szych Wilsonowi współpracow-
ników i miał dostęp do najtaj-
niejszych dokumentów wojny
światowej zarówno w archi-
wach w Waszyngtonie jak i
Londynie i Paryżu.

Oszczędzaj
na paliwie
używając
wyłącznie
gazu

Dziś Łódź staje do wyborów

Sensacyjny reportaż od specjalnego wysłannika

W lataną pelerynę z różnokolorowych plakatów spowitą Łódź przenika dreszcz oczekiwania na nowych rządów. Nigdy czystością nie grzeszące ulice polskiego Manchesteru biją teraz rekordy wszelkiego niedbalstwa.

Dzień dzisiejszy rozegrać ma finałowe spotkanie o nagrodę panowania nad miastem. Spotkanie o tyle ciekawe, że przeciwnicy wytoczyli na ulicę łódzką cały arsenał najwymyślniejszych kalumnij, najbardziej „amerykańskich”

Debaty w „Lux-torpedzie”

Echa przedwyborczej agitacji do łódzkiej Rady Miejskiej odbijają się gdzieś, aż o mury stołecznego miasta.

Dwaj stateczni panowie, siedzący naprzeciw siebie w „Lux-torpedzie”, która za chwilę unieść ma nas do Łodzi, już na warszawskim Dw. Głównym otwierają ciekawą, przedwyborczą debatę.

— I co pan właściwie powie o mecenasie Klikarze?

— Ano, on kandyduje jako czołowy mąż na liście Obozu Narodowego. Myślę, że...

— Coś czuję, że pan nie wie. Nie słyszał pan tej wielkiej wrzawy?

— Nic nie słyszałem...

— Phi, przecież to prawdzi-

argumentów i dobrali najlepszych interpretatorów „słusznej swojej sprawy”.

Łódź staje w dniu dzisiejszym do wyborów. Nasyconą trzemiemiesięczną agitacją z afiszów i ulotek miodem lub żółcią napojoną, chwyci w dniu dzisiejszym odpowiednie numery do ręki i złożywszy je, z zastanowieniem lub bezmyślnie, do urny wyborczej, wyda na siebie wyrok, a raczej ustali kolor, jaki domniawać będzie w jej miejskim parlamencie.

wy szlagier! Otóż ten mec. Kurt Klikar, według relacji socjalistów, zasiadał już raz w radzie z ramienia „Deusche

Volserband”. Obecnie nie przeszkadza mu to nic, że jako kandydat Obozu Narodowego, a zatem „obronca polskości”, jest jednocześnie radcą prawnym konsulatu niemieckiego w Łodzi.

— Klikar?!

— Nie inaczej! I wogóle te wybory przyniesć mogą dużo niespodzianek.

W chwili obecnej, gdy od tej podsluchanej rozmowy dzieli nas pełna doba, w czasie której mieliśmy możność zorientować się w sytuacji na miejscu, jesteśmy tego samego zdania co i dysputanci z „Lux-torpedy”:

Wybory dzisiejsze przyniesć mogą dużo niespodzianek.

O to, że się stale bili!...

Los poprzedniej Rady Miejskiej w Łodzi znany jest zapewne wszystkim. Był przecież czas, że dzienniki zamiast t. zw. „szlagierowych kryminałów”, podawały sprawozdania z posiedzeń łódzkiej Rady Miejskiej.

Były one bowiem o tyle oryginalne, że w odróżnieniu od innych rad miejskich, w Łodzi nie przekonywano się ani słowem, ani racją, tylko prosto drążkiem żelaznym, la-

ską, albo radzieckim fotelem, względnie grubszą jego, toczono na nóżką.

Poprzednia Rada Miejska w Łodzi rozwiązana została jedynie za te gorszące bójki i awantury, w których brały udział trzy stronnictwa: Narodowcy, socjaliści i Żydzi.

Gdy endecy załatwiali swe porachunki z Żydami, socjaliści regulowali swe długie partyjne i tłukli endeków.

A kiedy wreszcie te zawadza ckie bójki przechodzić zaczęły najśmielsze granice, kres im położyło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, rozwiązując Radę i rozpisując nowe do niej wybory.

Wątpliwe możliwości poprawy.

Sytuacja obecnie nie przedstawia się jednak lepiej, niż po przednio. Do dzisiejszych wyborów stają w zasadzie ci sami przeciwnicy co i w poprzedniej Radzie i oni właściwie tylko mają szansę powodzenia.

Są to więc z jednej strony socjaliści, z drugiej narodowcy. Pośrodku nich ulokowały

się ugrupowania żydowskie.

Próba stworzenia wspólnego bloku żydowskiego nie udała się. Żydzi pójdą więc do urn oddzielnie w trzech grupach: „Bund”, „Blok sjonistyczny” i „Zjednoczony Ży-

dowski Blok Wyborczy”.

Niemcy łódzcy wystawili dwie listy wyborcze: „Niemiecki Związek Ludowy w Polsce” i „Stronnictwo Młodych Niemców, t. zw. „Jungdeutsche Partei fuer Polen”.

Nowa konstelacja wyborcza

Jeśli idzie o resztę stronnictw politycznych polskich, to wybory dzisiejsze wyłoniły nową konstelację gwiazd, która sprawi tu może aczkolwiek nie groźną, ale zawsze przecież niespodziankę. Jest to t. zw. „Narodowo-Chrześcijański Front Robotniczy”, idący do wyborów z cyfrą nr. 7.

Nowe to ugrupowanie polityczne, stanowiące połączenie Narodowej Partii Robotniczej, Chrześcijańskiej Demokracji, Związku Legionistów, Peowiaków i t. p. idzie do wyborów z postulatami czy sto gospodarczymi, wysuwając

na czoło ich popularną w Łodzi obniżkę biletów tramwajowych, prądu elektrycznego oraz hasło: „Chleba i pracy dla wszystkich!”

Narodowy charakter tego stronnictwa stwarza wielką konkurencję Obozowi Narodowemu, a wysuwanie kwestii robotniczych oraz sama nazwa „Front Robotniczy” — ściśnięcie nr. 2, która stanowi własność PPS i klasowych związków zawodowych.

Tym też się tłumaczy zapalczywa walka jaka się rozgrywa między tymi stronnictwami.

Co mówi ulica łódzka?

Wyjdźmy jednak na ulicę fabrycznego miasta Łodzi i postarajmy się wysnuć poglądy najszerzszych mas, dookoła których toczy się przecież ten zażarty bój, o panowanie nad Łodzią.

Śródmieście Łodzi niczym nie zdradza nadchodzącej szybimi krokami rozgrywki. Mówimy naturalnie o śródmieściu ograniczającym się do ulicy Piotrkowskiej, od katedry do pl. Wolności.

Nie ma tu ani krzyczących afiszów agitacyjnych, ani zaśmieconych jezeli, ani przede wszystkim licznych bojówek, jakie gromadzą się na przedmieściach.

Za to góra Piotrkowskiej, od katedry aż do Rynku przedstawia się jak pobojuwisko. Skoncentrowane tu są wielkie fabryki, a zatem ogień dział wyborczych jest skierowany

w tę stronę.

Przed Fabryką Gayera chodzą się po dywanie ulotek i były agitacyjnej. Mozaika cyfr ułożyla się na asfalcie w licznych kilkucentymetrowych warstwach.

Endecja w swych odezwach zarzuca socjalistom popieranie Żydów, socjaliści wytykają jej Niemca - narodowca. Front Robotniczy potępia wszystkich w czambuł, zyskując sobie wzajemnie przecieranie kół w obu ugrupowaniach politycznych.

Liczne grupy robotników opuszczających fabryki, kroczą po tym przedwyborczym kobiercu i automatycznie tylko odbierają z rąk agitatorów ulotki i karty wyborcze. Myślą i mówią o czym innym.

I gdy dzielnicie śródmiejskie w tak nieznaczny sposób reagują na agitacyjne występy poszczególnych partii, to przecież przedmieścia Łodzi żyją tylko i wyłącznie wyborami!

Całe Chojny poprzeczają stłkie słupy, mury i parkany oblepione są plakatami wyborczymi. Wzdłuż długich wyciągniętych płotów suną olbrzymie napisy, skrzętnie zamalowywane albo przez przeciwników politycznych, albo organa porządku publicznego.

Na rogach ulic gromadzą się bojuwki partyjne, uzbrojone w pałki i wiadra z kwasem. Jeśli nie przemawiają do rozsądku wyborcy afisze i słowa — reszty, ma dokonać „czyn”.

Na ulicy Dąbrówki, przed płotem, na którym nalepiono ciepłe jeszcze ze świeżości afisze, zatrzymała się grupa robotników. Czytają. Kiwiają głowami.

— A patrzcie, jak to jeden na drugiego jazgocze!

— A co ma robić? Przecież to wszystko co tu napisano, to tylko po to, żeby przepchać paru ludzi do rady! Jak sobie usiądą, to znów złapią się za krzesła i będą się lać...

Łódź robotnicza nastawiona jest raczej apatycznie niż żywo. Zniechęcona wyczynami poprzednich rad miejskich nie przywiązuje do wyborów wielkiej wagi. Słyszysz się nawet twierdzenie, że i tak to wszystko na próżno, bo i te na wą radę rozwiąza-

BĘDZIESZ PIĘKNA I MŁODA

uwajac kremu i pudru ZIZI

100% pewności daje

PAPA dachowa i izolacyjna

wykonana p/g. przepisów POLSKIEGO KOMITETU NORMALIZ. przy MINISTERSTWIE PRZEMYSŁU I HANDLU

FABRYKA Wacław BOŻYM DAWN. A. Tahn & Co

Warszawa, Leszno 92, tel. 11-05-46

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

KRYCIE DACHÓW

Napoleon Sadek

NOWA GRA

Człowiek, który ma w sobie tylko hazardu, gra o wszystko i we wszystko.

Wyścigi, karty, kości, ruleta... bez różnicy. A jeżeli zgra się tak, że mu zostanie tylko dwa grosze, to jeszcze o te dwa zagra w orla i reszkę.

Poznałem niedawno dwóch graczy, którzy się tak zgrali, że już nie mieli ani jednej monety, żeby choć zagrać w orla i reszkę.

Zdawałoby się, że już nie będą mieli w co grać. A jednak szli ulicą i grali dalej.

Dziwne ich zachowanie zwracało powszechną uwagę. Szli ulicą podnieceni, rozszaradowani i gorączkowo rozglądali się na wszystkie strony. Od czasu do czasu jeden trzącał drugiego i wołał z triumfem:

— Mam!.. Ja go pierwszy za uważyłem. To już trzy na dwa.

Nie ulegało wątpliwości, że ci dwaj osobnicy uprawiali ja kiś hazard. Ale w co grali, nie mogłem się zorientować. Postanowiłem się spytać.

— Przepaszam... — zatrzymałem rozgorączkowanych graczy. — Widzę, że panowie grają w jakąś nieznaną mi grę...

— Gramy w „brodacza” — wyjaśnił mi jeden z graczy.

— W „brodacza”? Nie słyszałem.

— Może pan szanowny z nami zagra?

— Chętnie. Ale najpierw muszę wiedzieć na czym to polega.

— Nic trudnego... Trzeba mieć tylko dobre oko. Gra polega na tym, że idę na przykład z kolegą ulicą i rozglądamy się po przechodniach. Kto pierwszy zauważy faceta z brodą, ten musi krzyknąć „mam” i wygrać punkt. Jeżeli dany facet ma rudą brodę, to masz pan za niego dwa punkty.

— A jeżeli — wtrącił drugi gracz — zobaczy pan faceta z brodą na rowerze, to za rower dochodzi jeszcze jeden punkt.

— Aha... — zacząłem się powoli orientować — więc jeżeli facet z rudą brodą na rowerze...

— „To raz masz pan punkt za brodę, drugi punkt za to, że ruda i trzeci za rower. Czyli, że za takiego jednego wygrywa pan od razu trzy punkty.

— A do ilu punktów się gra?

— Do dziesięciu. Kto pierwszy ma dziesięć punktów, ten wygrał.

— Jeszcześ nie wszystko panu powiedział — wtrącił się znów drugi gracz. — Za zielony rower też jeszcze dochodzi punkt.

— Racja, racja! — podchwycił pierwszy.

— Jeżeli rower zielony, to jeszcze punkcik. Więc jeżeli pan zobaczy faceta z rudą brodą na zielonym rowerze, to masz pan najwyższą kartę. Cztery punkty za jednym zamachem.

— Ale taka karta — zauważyłem — to chyba nigdy nie wychodzi. Żeby akurat faceta z rudą brodą zobaczyć na zielonym rowerze.

— Czasem się zdarza, proszę pana... W zeszłym roku grałem z jednym facetem na grubą forszę. To drań bez przerwy miał rudą brodę na zielonym rowerze. 10 partii pod rząd wygrał.

— Jak to możliwe?

— Zwyczajnie. Okazało się, że łobuz szuler. Wynajął sobie facetów z rudymi brodami, rower im na zielono pomalował i kazał w pobliżu siebie jeździć. Jednym słowem znalazł drań karty i mnie na grubszą gotówkę naciął. No, ale my gra my uczciwie i na tanie pienią-

dze. Może pan ma życzenie zagrać jedną partyjkę? O złotówkę...

W tym momencie ujrzałem zdaleka dwóch poważnych kupców z długimi brodami i w kapotach.

— Dobrze, gram! — zgodziłem się szybko. I wskazując w kierunku brodaczy zawołałem z triumfem:

— Mam! Dwóch!...

Mój partner spojrział we wskazanym kierunku i uśmiechnął się z politowaniem.

— Nie, panie szanowny, ani jednego pan nie ma. Zapomniałem panu powiedzieć, że w kapocie się nie liczy.

— Dlaczego?

— Dlatego, że gdybym pana zaprowadził na Dziką to by pan tylko stał i liczył. I w minutę pan by ze stu naliczył. Żadnego hazardu by nie było. Nie gra, tylko lekcja rachunków!

Bez kapoty pan szukać! Namęć się pan trochę, zanim pan znajdzie! No, zaczynamy.

Karta szła mi fatalnie. Ani jednej rudej brody! Ani jednej brody na rowerze. Pierwsza partia trwała pięć godzin, prze grałem 10:3.

Kobieta pragnie miłości...

Tragiczne dzieje dwóch sióstr, kochających jednego mężczyznę

Hrabia Wiśniewski owdowiał i ożenił się powtórnie. Z pierwszego małżeństwa pozostała mu córka Ina, zdradzająca od dziecka wybitne zdolności malarskie. Była stale przesładowana przez swoją macochę, która dręczyła ją na każdym kroku. Mimo to Ina bardzo pokochała swoją przyrodną siostrzyczkę Danusię, zrodzoną z drugiego małżeństwa jej ojca. Wreszcie postanowiła uciec.

Dla niepoznaki zmieniła imię i nazwisko. Przybrała imię matki Iza oraz nazwisko Sarska.

Zakochoła się w niej Zdzisław hrabia Prawdzic. Po dwóch latach miłości, spędzonych w podróży, wrócili do Warszawy. Iza stała się strasznie zazdrosna o Zdzisława, czem zrażała go sobie coraz bardziej, aż wreszcie zerwali ze sobą.

Zdzisław poznał natomiast 16-letnią Danusię, jej siostrę, wychowaną panny Lerskiej i zakochał się w niej z wzajemnością, oświadczył się Danusi i został przyjęty. Był to wielki ciós dla Izy. Postanowiła do tego nie dopuścić.

Ułatwił jej to przypadek. Pewien aferzysta Robicki przywłaszczył sobie papiery osobiste ojca Izy, która z tego skorzystała, uznając go za ojca, pod warunkiem, że zabroni Danusi wyjść za Zdzisława. Tak się też stało. Rzekomy Wiśniewski kazał Danusi wyjść za niejakiego Florowskiego. Lerska doradziła Danusi wspólną ucieczkę.

Wiśniewski zdołał temu zapobiec. Wynikiem był pojedynek Zdzisława z Florowskim, któremu sekundował Wiśniewski, zakończony raną Zdzisława.

Zdarzyło się wszakże, że Wiśniewski zauważył, że jego przyjaciółka Irka wchodziła do sklepu Ronikowej, znanej stręczycielki. Z tego samego domu wychodził t. zw. „Profesor” — herszt bandy opryszków.

Wiśniewski, czyli Fradek, choć zadał Profesorowi alarmujące pytanie, był taki przy tym spokojny, że obawy Profesora szybko się rozwiązały. Zapytał tylko:

— Widział pan nas?

— Tak. Z planem, autobusu.

— Chętnie panu wytłumaczę, co tam robiłem. Otóż zachwycające dziewczętko, zmuszone, niestety, warunkami żywymi do pełnienia obowiązków pracownicy domowej u właściciela sklepu, darzy mnie swymi względami. Ma przyjaciółkę, również pokojową z tegoż domu, także pragnącą zaznania rozkoszy miłosnych. Przedstawiłem jej więc mojego przyjaciela Mugaję. Dziś właśnie wychodziliśmy od naszych boginek.

— Ach, tak? A to wiesz, że szanownym panom powodzenia w miłości.

— Ma pan czego, bo to bycze kobiety — dodał Mugaj — rączki, jak do obrączki, a nóżki lizać paluszki. I nie tylko nie nas nie kosztują, ale jeszcze obdarzają wszystkim, co tylko potrafia zwędzić od swych krwiopicjów. Profesor i ja mamy już niezłe ubranka i po parę sztuk wszelkiej bielizny. Czasem kapnie nam i trochę gotóweczki na buteleczkę wódeczki oraz na drobne wydatki.

— Ho, ho, ho! — zawołał głośno Fradek, aby ukryć swe zaniepokojenie słowami Mugaję — te panie zarabiają więc tak wiele, że mogą jeszcze panów zaopatrywać w pieniądze?

— Tak — odrzekł Profesor — mają duże do-

chody od gości, przychodzących do ich państwa. Moja, zwłaszcza, jest bardzo sprytna i świetnia zarabia. Miewa wieczory, kiedy goście zostawiają jej z dziesięć złotych lub przy kartach nawet więcej...

— Mojej też — dodał Mugaj z dumą.

Profesor mówił dalej:

— Musi pan wiedzieć, że pani dziewczęta, które mnie ubóstwia, jest bardzo liśociwą kobietą. Pragnąc nieść ulgę ludzom, tęskniącym do siebie, udziela zakochanym parkom schronienia w swym mieszkaniu, pobierając za to godziwą zapłatę. Marysia, tak bowiem na imię kobiecie, we mnie zakochanej, czuwa nad tym, aby spokój zakochanych nie był zakłócony, zwłaszcza, że to przeważnie parki, niemogące z powodu różnych okoliczności jawnie się spotykać. Ona też przygotowuje im przybytek ich czulej rozmowy, a później sprząta i przywraca ład w pokoju, po pewnym nieporządku, zazwyczaj dokonywanym przez taką parkę. Ja popieram to ze względów ideowych, bo w ten sposób zawsze „kiwa” się jakiegoś nieznośnego zazdrośnika. Usługi niewiasty uwielbiającej mnie, są dla zakochanych par niezmierznie cenne i nie bywa, żeby przynajmniej pięciogłotówka nie kapnęła jej po takiej wizycie, co ma być również ceną jej dyskrekcji.

— O, zdarzają się i dziesiątki — przechwalał się Mugaj — prawda. Profesorze? A jakiś bankier amerykański podobno zawsze zasuwa Marysi szmatkę...

— Szmatka? A cóż to takiego? — zapytał Fradek, którego również bardzo zainteresowała osoba owego tajemniczego bankiera amerykańskiego.

Krzywy roześmiał się, wołając:

— Nie wiecie, co to szmatka? Fradek, widzę, że dziecko jesteście, pachole, co wacha przedszkole... Ale i takie niemowlę już wie, że szmatka to paperek dwudziestolotowy. A może was posłać jeszcze do przedszkola, Fradeczku? Są tam czasami cacyne nauczycielki...

Ale Fradek wcale nie słuchał już tych drwin. Był zbyt zainteresowany innymi szczegółami.

— Więc mówicie, że ten bankier zapycha Marysi dwadzieścia złotych? Wyobrażam sobie, ile więc musi dawać swojej kobiecie...

— Tej jego sikorce?... Ho, ho!... Tej musi bulić grube tysiące...

— No i trzeba przyznać, że warta tej forszy — rzekł poważnie Profesor — widziałem ją kiedyś i mogę was zapewnić, drogi towarzyszu Fradku, że to palce lizać i obgryzać... Jak pragnę szczęścia w miłości, nie wiem, czy dużo jest jeszcze tak pięknych kobiet w całej Warszawie, Targówku, Kole i Pelcowiznie. Co do mnie, to jestem

wciąż tak otoczony rojem pięknych kobiet, że byle czym nie można mi zaimponować, a słowo daję, że gdybym miał jakie takie hopy, to poleciałbym na tę kobietkę. Ale takie to od razu patrzą na portfel, a jeżeli niedość wypchany, to od razu drwią: „Z czym do gości?... Zresztą, to jest podobno mężatka. Jakoby ma nawet własny pałac, samochód, moc służby... Ale jednak cała forsza męża nie wystarcza na taki zbytek, więc kobiecinka sobie dorabia „na boczek”, że się tak nieupenie ściśle wyrażę. Tym jej „mężem posilkowym” zaś jest strasznie bogaty bankier i wcale nie amerykański, jak was błędnie informuje Mugaj, tylko australijski. Mugaj, biedactwo, nigdy nie był mocny w geografii. Nawet go za to wyrzucili z drugiej klasy Loterii Państwowej, bo nie wiedział, gdzie zwędzić dziewczynkę na wykupienie ówiarłki do trzeciej klasy. Ja zaś mam najświeższe wiadomości, bo Marysia znalazła niedawno bilet wizytowy tego lorda stego frajera. Nazywa się Walter Simpson i wizytówce pisze Sydney... Każdy zaś człowiek inteligentny i w kinach bywający wie, że Sydney ma dwojakie znaczenie. Jako Sylwia to kobieta i aktorka filmowa, a jako miasto to stolica Australii, taka można powiedzieć, tamtejsza Warszawa, Paryż, Londyn, Rzym. Mugaj, oczywiście tego nie wie, bo to morus-chłop, ale skądinąd zupełnie żłób, chomont...

— Przepraszam, że panu przerwę — zawołał zniecierpliwiony do ostatnich granic Fradek, którego zupełnie nie interesowały gadatliwe przechwałki Profesora, natomiast szalenie — inne wiadomości, zapytał więc, cały drżący — skoro pan już jest o wszystkim tak dobrze powiadomiony, może pan również wie, jak się nazywa ta... kobitka...?

— No chyba, że wiem... Od czegoż byłbym Profesor...? Nazywa się Irka... A co? Może zna pan to ciało, mości Fradku? O, to bym panu pozazdrościł...

— Nie, ale skąd? Gdzież tam? — wybetłotał rzekomy bezrobotny, wstrząśnięty do głębi — nie znam...

— Chyba... taka przecież się polityką nie zajmuje, strajków nie urządza... Jak jej z góry nie wypłacić, to od razu przed gościem zamyka sklepik...

— Olaboga! — zawołała nagle Lodzia — patrzcie, co się dzieje!... Panu Fradkowi zrobiło się niedobrze...

Rzeczywiście, Fradek zbladł śmiertelnie i był bliski omdlenia...

Szepnął:

— To nie... nie!... Zdarza mi się to czasem po większym alkoholu. Ale to drobiazg... Po chwili już minie bez śladu.

— Moim zdaniem w takich razach najlepiej klin klinem. Należę panu czegoś, ale mocniejszego. Tym likierem to się człowiek tylko struje...

— Nie, nie, dziękuję — bronił się Fradek — o, widzicie, już mi przeszło... Raczej powietrzcie dobrze mi zrobi. Pożegnaj więc już państwa, dziękując serdecznie za miłe towarzystwo... Zresztą, muszę już gdzieś być, gdzie na mnie czekają...

Zapłacił rachunek, pożegnał się, po czym wybiegł na ulicę, oszołomiony...

Zdrada Irki była teraz oczywista. Co tu począć? Jak postąpić?

Dalszy ciąg jutro.

JÓZEF BIAŁOSKÓRSKI

Pod palącym słońcem Afryki

Ze wspomnień b. sierżanta

Legii Cudzoziemskiej w Maroku

Tajemnice haremów w Afryce

Sierżant Białoskórski w pamiętnikach swych z pobytu w Legii Cudzoziemskiej opisuje dzieje haremów arabskich.

Miedzy innymi opisuje walkę Legii z Arabami i porywanie przez nich białych kobiet.

Pewnego razu kapitan jednej z kompanii Legii znalazł we wsi arabskiej ubranie po Europejce. Arab, w chacie którego znaleziono suknię, nie chciał powiedzieć, skąd je posiadał. Wówczas kapitan rozkazał żołnierzom, aby go wzięli w obroty.

XXXVI.

Kilku żołnierzy podbiegło do Araba, wyciągnęło bagnety, udając że mu chce poderżnąć szyję. Jest to dla Araba najsurowsza kara. Wierzy bo wam, że jeśli go się zabije, to pójdzie jeszcze do nieba i kiedyś zmartwychwstanie, lecz jeśli mu się obetnie głowę, nigdy już wróci na padół ziemski. Nasz Arab też się bardzo przestraszył i krzyknął:

— Schowajcie bagnety, wszystko wam powiem, święta prawda!

— Mów prędzej — krzyknął jeden z legionistów, bo nie mamy zamiaru z tobą się bawić.

— Biała kobieta jest ukryta w jaskini.

— W jakiej? — zawołał kapitan. Prowadź nas tam.

Arab poskrobał się w głowę. Spojrzał na kapitana i żołnierzy. Po ich minach poznał widocznie, że ci ludzie nie znają żartów. Ruszył bowiem z miejsc i skierował się w stronę jaskini, a my, oczywiście za nim.

Gdy zbliżaliśmy się do niej, Arab wydał przeciągły okrzyk. W tej samej chwili z jaskini wyskoczyło kilku Arabów, wraz z niewolnicą i rzu-

cili się do ucieczki. Udaraliśmy jednak ich zamiar. Padła komenda „Ognia!” i za raz kilku Arabów zważyło się na ziemię. Po drugiej salwie przy życiu pozostał tylko jeden z uciekinierów. Wiedział, że śmierć go nie minie. Postanowił więc posłać na drugi świat również niewolnicę i wbił w nią swój sztylet. Na szczęście, zadał jej tylko lekką ranę w ramię. Nie zdążył już zadać jej drugiego ciosu, gdyż padł martwy pod gradem naszych kul.

Z Europejki, za którą zgineło dziesięciu Arabów, nie mieliśmy wielkiej pociechy. Pod „opieką” arabską dostała pomieszczenia zmysłów i prawie nie nie mogliśmy od niej wydobyć. Domyśliśmy się raczej, niż dowiedzieliśmy się, że jest Francuzką, że nie wypuszczano jej z jaskini na światło dzienne i że bardzo często musiała zaspokajać pożądanie Arabów.

Oblakana przez cały dzień zachowywała się cicho, ale w nocy tak przeraźliwie jęczała i wrzeszczała, że wyrwała ze snu żołnierzy. W końcu kapi-

tan miał jej dosyć. Wysłał ją na tyły, do szpitala.

— Niech władze francuskie zajmą się nią — oświadczył kapitan — w szpitalu zbadają ją i orzekną co jej dolega. Nam tylko przeszkadza.

Podzieliłem w duchu zdanie kapitana. Zal mi było tej młodej dziewczyny. Nie trudną było dla mnie rzeczą wyobrazić sobie, jak taka młoda niedoświadczona dziewczyna reaguje, gdy cała gromada dzikich Arabów rzuca się na nią i wyprawia różnego rodzaju bezczesztwa. Nie każda może wrócić do równowagi po tych orgiach. Dla niektórych musi to być wielki wstrząs, że wpada ją w obłęd.

Pod wpływem tych myśli, wzbudzona we mnie litość, przeobraziła się w gniew. Nie złościło mnie, że Arabowie w ogóle porywają kobiety, do tego już przywykłem, lecz to, że upatrują sobie młode dziewczęta, jeszcze prawie dzieci, i znieprawiają ich dusze. A przy tym znajdują agentów wśród Europejczyków, którzy pomagają im uprowadzać ofiary. Z tych zwyrodniałców na-

leżałoby pasami zdzierać skórę, a karze ich się stosunkowo dość łagodnie.

W latach 1924 do 1927 roilo się w Maroku od tych swoich handlarzy żywym towarem. Zawierali znajomość z uczciwymi niedoświadczonymi kobietami i później sprzedawali je Arabom.

Władze tępiły ich nieubłaganie i w końcu położyły kres ich brudnym machinacjom.

Jedną z afer handlarzy żywym towarem, która swego czasu narobiła wiele wrzawy w Maroku i która dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności została wykryta, chyba nigdy nie wyjdzie mi z pamięci.

W Marakeszu pracowała w aptece młoda, uroczą Francuzka. Przypadła ona do gustu Arabom, którzy za wszelką cenę chcieli ją zdobyć. Arabowie często przychodzili do apteki, czatowali na dziewczynę na ulicy, szli za nią jak cienie, gdy tylko wychodziła na miasto zaglądali przez okno wystawowe do apteki i szczerzyli do niej zęby.

(Dalszy ciąg jutro).

Dermapalme
mydło toaletowe.

wyrobione
na oliwach oliwnych
z witaminami odżywczych
substancji...

Tłumaczenie snów

P. Ole Kasztelanka. Będzie rozmowa z po-
cztem. Wydelek. Wujcio list otrzymał.
P. Anna B. Będzie niedomagac lekko. P.
Kama pozna miłą blondynkę. Radość cze-
ka p. Zofie. Coeur trisnie pozna Stanisława.
Stroniana Mela. Będzie kłopot pienięż-
ny. List otrzyma Pani, lub papier urzędowy.
Mia wiadomość nadejdzie. Brak Pani ko-
chającego serca męskiego.
P. Młociszewski A. Brunat interesuje się
Panią. Będzie pociocha duża z dzieckiem.
Kłopot pieniężny. Zmiana jakaś na lepsze.
P. Pańkiewicz. Wygląd mój różni się nieco
od Pańskiego sennego wyobrażenia; ale,
jak te się mówi w języku telepatów „wy-
czułem” mnie Pan znakomicie. Zdanie „prze-
ci” Pan wielkie zmartwienie” odnosi się
do przeszłości, na co przecież wskazuje
wyraz „przeżył”. Otrzyma Pan propozycję,
do której należy odnieść się nautnie. Bę-
dzie zmiana w związku z bliską Panu ko-
biętą.
P. Lasek z Zabkowskiej. Otrzyma Pani pie-
niądze. Nieprzyjemna nowina nadejdzie.
Zemiar nie spełni się. Pani talizman: mo-
neta, mająca ponad 100 lat.
Wojciech K. z Bródna. Czekaj Panią kło-
potliwą sytuacją. Trud będzie. Radosne wy-
darzenie. Sen Mamy wróży uciechę w rodzi-
nie.
Suzanna X — 125 F. M. Sny Pani mó-
wią, że blondyna myśli o Pani. Czy rów-
nież blondyn — tego narazie nie wiem.
W przyszłości będzie daleka podróż. Na-
wiasne — niegroźne niedomaganie.

SPORT I TECHNIKA

Warszawa, Plac Bankowy 1. Telefon 6.55-79

STALE NA SKŁADZIE: buty bokserskie, footballowe, z kółkami fińskie-
mi do biegu, gimnastyczne i laskarskie. Piłki bokserskie do treningu
i rekawice bokserskie.
NARTY, ŁYŻWY, SANKI I STROJE NARCIARSKIE. Duży wybór naj-
elegantszych wiatrówek damskich i męskich. Wszelki ekwipunek
harcerski i turystyczny.

MEBLE GWARANTOWANE 30 zł. mies. Bracka 11
komplety, pojedyncze sztuki

Na małej wokandzie...

Złośliwa gęś

(A. E.) W mieszkaniu pana
Jakoba Kupermana odbywała
się prozorna kolacja.

Goście ze smakiem zjadali
pieczeń gęsiną, a gdy już
wszystkie kostki zostały obgy-
zione, podniósł się gospodarz i
rzekł:

— A teraz, kiedy żołądki są
już spokojne, potrzeba coś zro-
bić dla ducha. I dlatego zwrac-
am się do obecnych tu pana
Efraima Waserberga, ażeby wy-
korzystał swych słynnych me-
diuimicznych zdolności i urzą-
dził nam spirytystycznego se-
ansu.

Pan Waserberg długo się
rozdragał. W końcu jednak u-
stał, zgasił światło, siadł przy
stole i zapadł w trans.

Panomała cisza, przerywana
tylko nerwowymi westchnie-
niami uczestników. Po paru
zast minutach medium poruszy-
ło się niespokojnie i jęknęło gro-
bowym głosem:

— Us...
— Się zaczyna — szepnął
pan Kuperman. — Z teni ję-
kami to on wywołuje nadprzy-
rodzonych objawów.

— Oo...

Głośny proces adw. Zygmun-
ta Hofmokl-Ostrowskiego, o-
skarżonego o znieważenie rzą-
du, znalazł się wczoraj na sku-
tek apelacji obydwu stron na
rozprawie Sądu Okręgowego w
Warszawie, jako instancji od-
woławczej.

Od wyroku bowiem, skazu-
jącego adw. Hofmokl-Ostrow-
skiego na karę 3 miesięcy aresz-
tu i pozbawienie prawa wyko-
nywania zawodu adwokackiego
przez okres lat 10, odwołał
się prokurator, żądając pod-
wyższenia kary, pozbawienia
wolności, i oczywiście sam o-
skarżony.

Ze względu na rodzaj i powa-
gę sprawy toczyła się ona
przed kompletem 5 sędziów:
przewodniczył w-prezes S. O.
Dąbrowo, jako wotanci zasię-
dli sędziowie Podwiński i Goet-
tel.

Prokuraturę reprezentował o-
skarżyciel także i w pierwszej
instancji prok. Żeleński.

Adw. Hofmokl-Ostrowski
zrezygnował tym razem z po-
mocy obrońców brata i syna
i bronił się sam.

Rozprawa zaczęła się od zło-
żenia sprawozdania przez prze-
wodniczącego.

Z kolei sąd przystąpił do prze-
słuchania powołanych dodatko-
wo świadków.

Niesłychanie korzystnie dla
adw. Hofmokl-Ostrowskiego
wypadły zeznania sędziego Ko-
zieli-Poklewskiego, który brał
udział w sądzeniu sprawy red.
Piaseckiego i w tym charakte-
rze przysłuchiwał się tokowi
procesu.

Św. sędzia Kozieli-Poklewski
wyjaśnia, że cała dyskusja o
Berezie między rzecznikiem

sen. Sieroszewskiego adw. Was-
serbergierem a obrońcą red. Pia-
seckiego adw. H.-Ostrowskim
była wszczęta przez adw. Was-
serbergiera.

— Adw. Wasserbergier o-
świadczył, że sam nie pochwa-
la idei stworzenia miejsca odo-
sobnienia. W dalszym ciągu za-
znaczył jednak, że skoro ś. p.
Marszałek uznał za celowe
stworzenie takiego obozu, to
wierny Jego żołnierz, sen. Siero-
szewski nie mógł mieć innego
zdania.

Nie było chęci obrazy

W dalszym ciągu św. sędzia
Kozieli-Poklewski zeznaje:

— Ton, sam rodzaj przemó-
wienia wskazywały, że słowa
te nie padły z chęcią ubliżenia
komukolwiek. Ja w każdym ra-
zie nie wyczułem, by adw. O-
strowski chciał kogoś tym znie-
ważyć. A przecież i przewodni-
czący rozprawie wiceprezes
Martysza też nie ingerował, co
niewątpliwie stałoby się w in-
nym przypadku.

— A jakie słowa — pada py-
tanie — zostały użyte przez
adw. Ostrowskiego.

— Jestem przekonany — o-
świadcza sędzia Kozieli-Pokle-
wski, — że było użyte słowo
„wymyśleć” a nie „zarządzić”.

Wielka mowa oskarżonego

Do wyjątkowo interesują-
cych należało zeznanie ostatnie-
go świadka, wiceprezesa S. O.
Martysza, który przewodni-
czył pamiętnej rozprawie, na
której padły inkryminowane
adw. H.-Ostrowskiemu słowa.

Św. wiceprezes Martysza na
wstępie zeznaje, że niepotrzeb-
nie mówił rzecznik sen. Siero-
szewskiego, adw. Wasserber-
gier, o ś. p. Marszałku, a już zu-
pełnie niepotrzebnie mówił o
swoim osobistym stosunku do
miejsca odosobnienia w Bere-
zie.

Słowa te podnieciły adw.
Hofmokl-Ostrowskiego. Świa-
dek kategorycznie ustalił nie
może, czy adw. Hofmokl-Ostro-
wski użył wyrazu „zarządzić”
czy „wymyśleć”.

— W każdym razie odnio-
śłem wrażenie, że słowa te pa-
dły w podnieceniu, umyślnie
ich nie powiedział.

Przewód sądowy zostaje za-
mknięty.

Głos zabiera prok. Żeleński,
który na wstępie oświadcza, że
jest zapewne wyrazicielem uc-
zucia wszystkich obecnych na
sali, iż sprawa niniejsza jest
bardzo przykra i bardzo boles-
na.

Jest to proces niepowszedni.

— Zdaję sobie sprawę — mó-
wi prokurator — że oskarżając
adw. Hofmokl-Ostrowskiego i
występując jako apelator o
podwyższenie kary, napoty-

**WSZYSTKIM CZYTELNIKOM
NASZEGO PISMA!**

Bezplatnie bez żadnej dopłaty
Jeżeli Ci brak energii, równo-
wagi, jeżeli cierpisz moralnie,
pozwól mi bezinteresownie okro-
ślić Twój charakter, zdolności,
przeznaczenie, wyszczególnić naj-
ważniejsze fakty Twojego życia.
Określić kim jesteś, kim być możesz. Por-
adzić jak żyć i postępować, by zwycięsko
przezwyciężać się losowi. Wskazać szcze-
śliwy numer Twojego losu Loterii Państwowej
i gdzie takowy można nabyć. Weź pod
uwagę, że jestem człowiekiem nauki, dłu-
goletnim redaktorem poczytnego pisma
„Świt” (Wiedza Tajemna), autorem wielu
prac naukowych. Na seansach osobistych
słynne medium Evigny w transie pod wpły-
wem sugestji oddaję jej imiona, nazwiska,
daje odpowiedzi na wszystkie szczerze po-
myślane pytania. Przyjęcia osobiste cały
dzień. Warszawa, Redaktor Szyller-Szolkim,
Żulińskiego 9. Jeżeli chcesz — załącz na
koszty pocztowo-kancelaryjne 50 groszy
(znaczkami pocztowymi).

Bez żadnej dopłaty
Ogłoszenie niniejsze załączyć

Na to odpowiedział właśnie
adw. Hofmokl-Ostrowski, któ-
ry zaprotestował przeciwko
wciąganiu Osoby ś. p. Marszał-
ka do sprawy Berezy.

I właśnie wtedy padły sło-
wa: „Berezę mógł wymyśleć
tylko tchórz”!

W tym miejscu adw. Wasser-
bergier prosił o zaprotokółowa-
nie zwrotu. Adw. Hofmokl-O-
strowski nie skończył jeszcze
zdania i po pewnej chwili uzu-
pełnił swą myśl: „A ś. p. Mar-
szalek tchórzem nie był”.

Twierdzę to kategorycznie.

Następnie zeznawali powoła-
ni przez obronę 2 świadkowie:

Sędzia Sądu Najwyższego
Konstanty Jaworowski oraz
prokurator Sądu Najwyższego
i b. sędzia Najwyższego Sądu
Wojskowego Stanisław Lubo-
dziecki. Obydwaj wyrażają się
pochlebnie o oskarżonym H.-
Ostrowskim, jako adwokacie,
którego przemówienia obroń-
cze, stojące na wysokim pozio-
mie wiedzy prawniczej i retory-
ki, były zawsze niezmiernie cie-
kawe.

Prok. Lubdziecki dodaje,
że adw. H.-Ostrowski odznacza
się wulkanicznym temperamen-
tem.

kam na odruch: „Przecież i ta
kara jest bardzo wysoka”.

Dlatego prokurator prosi o
wysłuchanie jego wywodów,
które mają uzasadnić to żada-
nie.

Sprawa jest trudna, łączy się
z nią moc kwestii faktycznych
i prawnych.

I tu prokurator przystępuje
do bardzo wymownej analizy
materiału zebranego w toku
przewodu.

Już nawet użycie słów: „Be-
rezę mógł wymyśleć tylko
tchórz” jest karalną obrazą rzą-
du. Ale adw. Hofmokl-Ostrow-
ski, zdaniem oskarżyciela, użył
słowa „zarządzić”, co ogromnie
powiększa jego winę.

Końcowe ustępy mowy oskar-
życielskiej poświęcone są oso-
bie adw. Hofmokl-Ostrowskie-
go, którego, zdaniem prokura-
tor, należy oddzielić od palestry
warszawskiej.

Prokurator w konkluzji żąda
utrzymania kary dodatkowej
pozbawienia wykonywania za-
wodu przez okres 10 lat i pod-
wyższenia kary zasadniczej co
najmniej do 6 miesięcy aresztu.

Teraz zabiera głos mec. Hof-
mokl-Ostrowski.

Wielogodzinna jego mowa,
naszpikowana wspaniałymi
zwrotami, złośliwością, ironią,
wywiera ogromne wrażenie na

stłoczonej publicznością sali.

Każde zdanie, jak ostrze szty-
letu, ma na celu podcięcie argu-
mentów, jakimi operował pro-
kurator Żeleński.

Mec. Hofmokl-Ostrowski mó-
wi o swej dotychczasowej, jak
że trudnej i najeżonej niebez-
pieczeństwami, działalności ad-
wokackiej. Cytuje różne incy-
denty, na jakie był narażony,
po czym przechodzi do samego
oskarżenia. Wskazuje na zezna-
nia świadków — sędziów, któ-
rzy przecież ze swej roli spraw-
iedliwych stróżów prawa nie
wyszli, będąc tutaj przesłucha-
ni.

Ze względu na spóźnioną po-
rę adw. Hofmokl-Ostrowski
przemówienia swego nie zakoń-
czył. Przewodniczący zarzą-
dził przerwę do poniedziałku.

**BALSAMICZNA
SÓL**
DO
NÓG

**GASECKIEGO
(Z KOŁUTKIEM)**
AGEPIN
usuwa ból, pieczenie,
nabrzmienie nóg, zmęczenie
odcisków, które po tej kąpielu
dają się usunąć nawet
paznokciem. Przepis
użycia na opakowaniu.

MĘCZYŹNI DBAJCIE O ZDROWIE
Zakupując u nas przerwywały 100%
pewne o wybitnej cienkości i delikatno-
ści dające Wam pełną gwarancję bezpie-
czeństwa. Polecamy następujące pierwszo-
rzędne gatunki:
Białe matowe — 1 tuzin zł. 2.60.
Różowe matowe — 1 tuzin zł. 3.
Transparentne białe — 1 tuzin zł. 3.70.
Wysyłka dyskretna za pobraniem poczt-
owym. W razie niepodobania się towa-
ru zwrot pieniężny. Przy zakupie 12 tu-
zinów dajemy oddzielnie 1 tuzin bezpłat-
nie jako premię. Prosimy przekazać się,
a zostanie Pan naszym stałym odbiorcą.
Zamówienia kierować: „GLORIA”, Kraków,
Floriańska 43.

**Zł. 160.—
gwarantowane
MASZyny
do SZYCIA**

najprzedniejszych marek światowych, z
cerow. i t. d. GOTOWKA — RATAMI! Do-
przybieramy do haftowania, mierzokow-
stwa na koszt firmy. Cenniki ilustr. wy-
sła bezpłatnie.

CENTRALA MASZYN. KRAKÓW
ul. Dietla Nr. 109.

Narada ministrów

GENEWA. (PAT). P. mini-
ster J. Beck przyjął wczoraj
francuskiego ministra Spraw
Zagranicznych Delbosa, z któ-
rym odbył przeszło godzinne
rozmowę.

Kto wygra jutro milion?

A zaatem 28 b. m. o godzinie ósmej
rozpocznie się ostatni dzień ciągnię-
cia czwartej klasy trzydziestej szó-
stej Loterii Państwowej. Numero-
wi, na który padnie pierwsza naj-
mniejsza wygrana, t. j. dwieście
złotych, przypadnie wygrana głów-
na, a zatem cały milion złotych.
Chwila ta transmitowana będzie
drogą radiową przez wszystkie roz-
głoszenie polskie.

Donosiliśmy już o wynikach
pierwszej połowy ciągnięcia. W cią-
gu ubiegłego tygodnia padł znów
cały szereg większych wygranych
w rozmaitych dzielnicach kraju.
I tak: po siedemdziesiąt pięć tysią-
cy złotych wygrali właściciele po-
szczególnych ćwiartek numerów:
36051, 54738 i 128533, wśród nich wy-
mienić możemy pp.: Zofię Fibiecho-
wą (Warszawa, Krakowskie Przed-
mieście 7), Franciszka Krackiewicz-
czną (Warszawa, Jerozolimka 19),

dra F. Skibniewskiego (Łódź, dra
Sperlinga 7), Franciszka Witkow-
skiego (Warszawa, Ks. Siemka 11),
Wacława Piechowskiego, tkacza z
Częstochowy, Wojciecha Tockiego,
robotnika ze Strzelna w pow. morsk-
skim i J. Ajzenberga z Izbiicy nad
Wieprzem. Po pięćdziesiąt tysięcy
złotych wygrali mieszkańcy: Łucka
(Nr. 120811), Krakowa i okolic
(Nr. 107750), stolicy (Nr. 92505), Po-
znania (Nr. 120519), Radomia (Nr.
34281, w tem jedna ćwiartka jest
własnością dwunastu harcerzy z
Ostrowca) i Różany Grodzickiej
(Nr. 12091).

Już tylko niecałe cztery tygodnie
dzieli nas od ciągnięcia pierwszej
klasy trzydziestej siódmej Loterii.
Czas więc pomyśleć o zaopatrzaniu
się w los, zwłaszcza, że zbliża się
pierwszy październik, a z nim —
biewy zapas gotówki.

Konrad Kiliński

W szponach gangsterów

Powieść — film z życia gangsterów chicagowskich

Miss Nora, tajemniczy wódz bandy gangsterów, jest postrachem mieszkańców Chicago. Działa w porozumieniu z Al Capone i dzięki swej odwadze, pomysłowości i niezwykłej urodzie dokonuje szeregu napadów, porwań. Miss Nora posiada również rzadki u kobiety dar hipnotyzowania.

Będąc dzieckiem pokochała miss Nora — Lili Eden — młodego lekarza chicagowskiego. Jako wódz gangsterów, postanowiła zdobyć przemocą jego miłość, pomimo, że doktor Graba był ojcem dwóch dziewczynek i czuł się szczególnie w swym pożyciu małżeńskim. W podstępny sposób porwała lekarza, którego oczarowała i czyniła powolnym narzędziem w swym ręku.

Ale plany miss Nory pokrzyżował genialny detektyw chicagowski, Fred. Fred na czele policji zdołał dostać się do kryjówki miss Nory i po zacieklej walce aresztował ją.

Miss Nora skazano na śmierć, ale jej przyjaciółom udało się przekupić naczelnika więzienia w Sing-Sing, który stracił w podstępny sposób inną więźniarkę, miss Norze zaś ułatwił ucieczkę.

Po odzyskaniu wolności podejmuje miss Nora walkę nanowo: ale detektyw Fred wyszedł tymczasem kryjówkę gangsterów, stwierdził, że miss Nora nie zginęła na krześle elektrycznym o czym powiadomił władze sądowe i odnowa z pomocą młodego murzyna Toma, który był na służbie gangsterów i stał się oddanym sługą Freda, rozpoczął poszukiwania za gangsterami.

Fred zdecydował, po powrocie do Chicago, że tylko jedna droga prowadzi do złowienia miss Nory: należy wpłynąć na doktora Grabę, by wrócił do swej kochanki, uspił jej czujność, zdobył jej pełne zaufanie i w odpowiedniej chwili oddał ją w ręce policji. Fred wtajemniczył w swój plan sędziego Greena, który zgodził się na jego wykonanie. Trudniej było przekonać doktora Grabę, ale i ten w końcu uznał, że jedynym wyjściem skutecznym, by wyzwolić się ze szponów tej diablicy, która wciąż czyha na niego — to ułatwić policji jej schwytanie.

Graba wrócił do miss Nory, która przyjęła go uszczęśliwiona; ale po upływie kilku tygodni wykorzystał Graba odpowiednią chwilę uspił miss Norę za pomocą środka nasennego i zatelefonował po policję, która zjawiała się i przewiozła śpiącą gangsterkę do więzienia.

Po aresztowaniu miss Nory zebrał się w knajpie „Pod grubą fajką” przywódca gangsterów, na czele z Al Capone i Dillingerem, by naradzić się wspólnie nad sposobem wydostania miss Nory z więzienia. Gangsterów wyszedł Fred, który telefonicznie wezwał wielki oddział policji. Ale gdy policja wkroczyła do lokalu, właściciel restauracji nacisnął tajemniczy guzik, przy pomocy którego wsunął w ścianę pokój z gangsterami.

Policja natrafiła na ślad kontaktu elektrycznego i zaczęła rozważać ścianę; właściciel restauracji wysadził wtedy w powietrze swój bufet przy pomocy ładunku dynamitowego i nacisnął znów guzik, pozwalając gangsterom wyjść z kryjówki. Gangsterzy zaczęli strzelać. Fred z naczelnikiem policji, Bramingiem wbiegł na górę i oczom ich ukazał się straszny widok.

Gangsterzy zdołali umknąć, pozostawiając dwóch trupów. Wskoczyli do stojącego opodal auta ciężarowego i kazali, pod groźbą rewolweru, szoferowi jechać naprzód. Ale po krótkim czasie powziął Dill postanowienie, w jaki sposób wyprowadzić policję w pole. Rozkazał szoferowi skierować auto z powrotem.

Gangsterzy wyrzucili szofera i wyskoczyli z pędzącego auta, które jadąc w pełnym rozpędzie wpadło na samochody policyjne, powodując straszną katastrofę, która zagroziła całą ulicą. A tymczasem gangsterzy zdołali zbiec.

Sędzia Green, na podstawie zeznań Freda i wywiadowców, którzy rozpoznali wśród uciekających gangsterów Al Capone, postanowił aresztować go.

Gdy jednak wywiadowcy z nakazem aresztowania zjawili się w Cicero, otrzymali jednogłośnie odpowiedź: Al Capone nie ma, przed czterema tygodniami wyjechał do swej willi na Florydzie.

Całą noc trwała rewizja w pałacu Al Capone. Wywiadowcy porozumieili się telefonicznie z sędzią Greenem, który kazał sprowadzić do siebie miss Herlow i Murzyna.

Kilka godzin trwało przesłuchanie w gabinecie sędziego Greena. Próbował przekupić Murzyna:

— Słuchaj, Jack, ile ty zarabiasz u Al Capone?

— Dwadzieścia pięć dolarów miesięcznie, wikt i mieszkanie.

— Rocznie to wynosi trzysta dolarów, w ciągu pięciu lat miałbyś tysiąc pięćset dolarów. Daję ci trzy tysiące dolarów z tym, żebyś mi powiedział prawdę...

— Dobrze.

— I wobec sądu także powiesz prawdę?

— Dobrze.

— A więc powiedz mi, gdzie jest Al Capone?

— Na Florydzie.

— Ale kiedy tam wyjechał?

— Przed czterema tygodniami...

— Zgnijesz w więzieniu za to kłamstwo.

— Panie sędzio, za prawdę nikt w więzieniu jeszcze nie siedział, a ja tylko prawdę mówię i proszę o te trzy tysiące dolarów...

— Trzy tysiące kijów dostaniesz, ty kłamco, zaprzędana duszo gangsterska...

Również i miss Herlow twierdziła w kółko jedno: Al Capone jest niezdrow przebywa w swej willi na Florydzie, gdzie teraz wypoczywa.

Sędzia Green wysłał na Florydę oddział składający się z kilkunastu oficerów policji i wywiadowców z nakazem aresztowania Al Capone. Rozumiał, jaki diabelski kawał uknuł Capone: będzie teraz w kółko utrzymywał, że o niczym nie wie i dziesiątkami świadków wykaże swe alibi. Adwokaci jego będą się starali udowodnić, że w knajpie „Grubej fajki” był sobowtór króla gangsterów i sąd znów go uniewinni.

Wywiadowcy wpadli do willi Al Capone na Florydzie z rewolwerami w ręku. Ale służba, Murzyni o atletycznej budowie nie byli wcale zdumieni tą wizytą. Nie stawiali wcale oporu.

— Czy jest tu Al Capone?

— Owszem, jest.

— A gdzie jest teraz?

— Zdaje się, że zajada śniadanie w swym pałacyku.

Wywiadowcy udali się spiesźnie do pałacyku, w którym mieszkał król gangsterów. Portier zaprosił ich do salonu i oświadczył:

— Panowie zatrzymają się. Zamelduję Al Capone o przybyciu panów.

Mijała minuta za minutą, ale Al Capone nie zjawiał się. Jeden z oficerów odezwał się:

— Na pewno uciekł przed nami!

— Nie, na pewno nie uciekł — odrzekł najstarszy rangą oficer. Rzeczywiście po upływie kwadransa zjawiał się we drzwiach Al Capone, z uśmiechem na wargach, i odezwał się:

— Panowie wybaczą mi spóźnienie, ale jadłem śniadanie, a lekarze zabronili mi podczas jedzenia załatwiać jakiejkolwiek sprawy. Czym mogę służyć?

— Mister Al Capone, przybyliśmy pana aresztować.

— Mnie aresztować, a za co to, jeśli wolno wiedzieć?

— Otrzymaliśmy rozkaz odwiedzić pana do gabinetu pana sędziego Greena...

— Dowie się pan w gabinecie pana sędziego...

— Protestuję przeciwko temu. Jestem zresztą chory. Odkąd to aresztują w Ameryce spokojnych obywateli, podczas gdy wypoczywają w swej willi?

— Mister Al Capone. Jesteśby tylko wykonawcą rozkazów władzy sądowej. Do nas nie należy wydawanie nakazów aresztowania lub zwolnienia, tylko ich wykonywanie. Otrzymaliśmy taki rozkaz i teraz go wykonujemy.

Oficerowie policji są nader uprzejmi w stosunku do króla gangsterów.

— Otóż oświadczam panom, że rozkaz, który panowie otrzymaliście nie zostanie dopóty wykonany, póki nie będę wiedział, za co zostaję aresztowany... — odrzekł Al Capone tak stanowczym głosem, że policjanci stanęli zmieszani.

Wiedzą, że mają do czynienia z człowiekiem, który potrafi ważyć każde swe słowo.

— Jest pan oskarżony o to, że stawiał pan opór policji, strzelał pan do nich podczas wykonywania przez nich czynności, zabił pan kilku niewinnych ludzi...

— Stop... Mój panie, a może zgwałciłem królową Madagaskaru? — roześmiał się Al Capone i pan to powtarza, i wierzy pan w to, że Al Capone był zdolny dokonać czegoś podobnego? Głupota, nonsens! Albo to jakiś poważny błąd sądowny, albo to intryga moich wrogów... Nie, panowie, nie pozwolę sobie aresztować.

— Otrzymaliśmy rozkaz odwiedzić pana do gabinetu pana sędziego Greena...

— Oczywiście, wierzę w to, że panowie otrzymaliście taki rozkaz. Tego nie kwestionuję. Nie mam nic przeciw temu by pomówić z panem sędzią Greenem. Podobno jest to bardzo miły i kulturalny człowiek...

— A więc o co chodzi? Niech pan z łaski swej jej uda się z nami na dworzec i wrócimy razem do Chicago...

— Co to, to nie. Nie pojedę w towarzystwie panów. Nie skompromituję mego dobrego imienia — cynicznie uśmiechnął się — boicie się panowie, że ucieknę? Al Capone nie ucieka.

— Ależ mister, musimy wykonać rozkaz, który otrzymaliśmy...

— Dobrze, pójdę panom na rękę. Pojedziecie panowie tym samym pociągami, co ja, ale nie w tym samym przedziale, a nawet wagonie...

— Mamy zaufanie do pańskiego słowa...

— A zatem, proszę panów na śniadanie...

Oficerowie policji byli z początku zakłopotani: będą gośćmi swego więźnia? Ale po chwili zdecydowali zgodzić się na propozycję Al Capone.

Po śniadaniu udali się oddzielnie na dworzec, gdzie oczekiwali przybycia gangsterów. Al Capone dotrzymał słowa. Zjawił się na dworcu, zajął zarezerwowany dla siebie przedział pierwszej klasy.

Po dwóch dniach zgłosił się w kancelarii sędziego Greena.

Wszedł do gabinetu z taką pewnością siebie, jak gdyby sam był sędzią śledczym albo wyższym urzędnikiem policji, który zjawiał się inspektorem.

Ani jeden muskuł na jego twarzy nie drgnął. Nic nie zdradzało niepokoju, ani zmartwienia. Przeciwnie, na twarzy jego igrał z lekka uśmiech, a w jego oczach widać było kpiny i lekceważenie. Sam pierwszy usiadł, mówiąc:

— Panie sędzio, dziękuję panu za zaszczyt, który mnie spotkał...

— Jaki zaszczyt? — spytał zdziwiony Green.

— Zaszczyt, panie sędzio rozmawiania z panem. Zaszczyt i przyjemność. Odpoczywam spokojnie w swej willi na Florydzie, a pan przysyła do mnie kilkunastu oficerów policji, kilkunastu zwykłych policjantów, jako straż, która ma mnie odprowadzić aż do samego Chicago. Uczynił to pan zapewne w obawie, by nikt z moich konkurentów nie napadł na mnie...

— Mister Al Capone, proszę odłożyć żarty na bok...

— Któż żartuje? Stwierdzam tylko prawdę, rzeczywistość... O co panu właściwie chodzi? Protestuję jak najenergiczniej przeciw takiemu postępowaniu — Al Capone zmienił nagle ton — policja napada mnie w mej willi, grozi aresztowaniem. Za co? Dlaczego? Przecież to jest niesłychany skandal! Wniosem skargę do prokuratury...

Green był zaskoczony czelnością Al Capone. Trudno mu było zachować poważny ton, a jednak powiedział:

— Zanim pan wniesie skargę, proszę wysłuchać oto następującego protokołu.

Spokojnym głosem zaczął Green odczytywać z grubej teczki, pełnej dokumentów zeznań, wywiadowców, policjantów i przechodniów, którzy rozeznali w jednym z uciekających gangsterów Al Capone. Green czytał wyraźnie, podkreślając każde słowo, gdzie wspominało się o udziale gangsterów w walce koło knajpy „Grubej fajki”.

Al Capone siedział ze spokojnym uśmiechem na wargach, nie wstawał ani nie przerywał się dzieciu w jego czytaniu, tylko oparł nogę o nogę, głowę przechylił przez stół i słuchał uważnie.

Green skończył odczytywanie i zapytał:

— Mister Al Capone, coż ma pan do powiedzenia w tej sprawie?

— Jestem zaskoczony tym wszystkim...

— Pan jesteś zaskoczony? — spojrzał mu prosto w oczy Green.

— Powtarzam, zaskoczony. Bowiem z tego protokołu dowiedziałem się, że jestem nadludzka istotą, fenomenem...

Dalszy ciąg jutro.

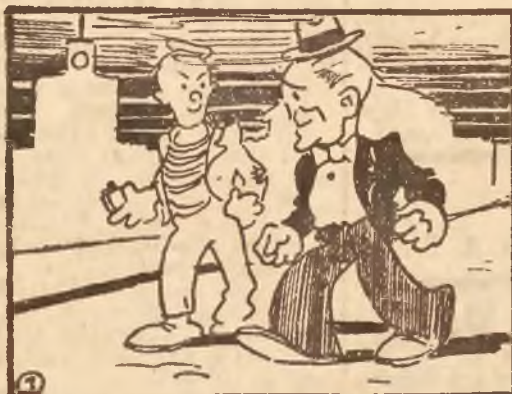
WELNA NICI WELNA
JEDWAB.NICI.BAWELNA.WELNA

„Przygody Dodka”

Niedzielnny film rysunkowy p. t.

„DODEK I ZAPALNICZKA”

— Amerykańska luksusowa zapalniczka. Pali się, jak Romeo do Julii! Na każde żądanie, czy w dzień czy w nocy. Za jedne dwa złote pali się przez całe życie!

— Dobra! Dawaj!

— Przepraszam, czy mogę szanownego pana prosić o ogień?

— Ależ owszem, naturalnie, ognia mi nigdy nie brak! Moja luksusowa zapalniczka, pali się na każde żądanie, jak niejaki Romek, do niejakej Julii.

...Podobno ten Romek był chłopak bardzo zapalczywy. Aż iskry leciały, jak na tę daną Julię spojrział. Więc jak mi sprzedawca powiedział, że ta zapalniczka do niego podobna, bez targu kupilem...

Ale coś iskry leca, a ognia nie wiadać...

Widocznie przeciąg przeciąg przeszkadza.

Panie konduktorze! Zamknij pan okno! Gość o ogień prosi, a wiadomo, że ogień przeciągu się boi.

Przy otwartym oknie, żeby nie wiem co, się nie pokaże.

No, teraz gazu!

Ciach!!! Ciach! Co jest do wielkiej Anielki! Widocznie benzyny zabrakło.

Panie konduktorze! Zatrzymaj pan na chwileczkę tramwaj przy stacji benzynowej.

— Lej pan benzynę!

— Ile?

— Na sto kilometrów!

— Co pan wygaduje?

— Wiem co mówię! Teraz na dworzec jadę, a stamtąd do Łowicza. Najmniej 100 kilometrów będzie. A ogień w drodze potrzebny.

No, teraz, proszę szanownego pana, możemy sobie zapalić...

A żeby cię spaliło! Uparła się choro!

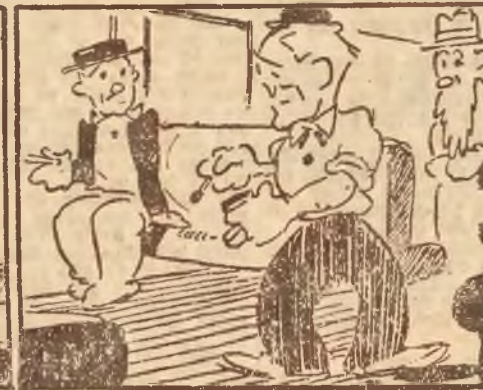
Czego się dziady śmiejecie? To jest luksusowa, amerykańska zapalniczka, która się pali na każde żądanie!

I żeby nie wiem co, musi się palić. Tylko marynarkę zdejmę!

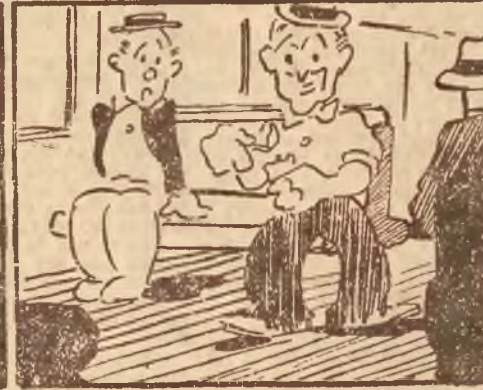

— O rety! Gdzie pan z nogami leżesz?!

— Muszę się podeprzeć!! Zapalniczka też maszyna! A maszynę żeby w ruch puścić, to albo prąd elektryczny potrzebny, albo trza się wyteńczyć..

Nie chcesz pan na siłę, to nie! Mam inny sposób. Trochę sprytu i z każdą jedną rzeczą człowiek da sobie radę.

Proszę! Chwilka cierpliwości! Bez krzyku, bez nerwów!

Po co się denerwować, kiedy można ogień z zapalniczki wydostać spokojnie.

Służę szanownemu panu ogieńkiem. Widzisz pan, że się pali? A ja już myślałem, że mnie sprzedawca nabili w butelkę.

Spojrzyj pan tylko jaki płomień. Funkcjonuje, jak ta lalka.

Wielka bitwa z Arabami

Po stronie powstańców legło 50 zabitych i rannych

JEROZOLIMA (PAT). Wczoraj wieczorem doszło między oddziałem wojsk brytyjskich a powstańcami arabskimi do jednej z największych bitew, jakie zanotowano od czasu wybuchu rozruchów w Palestynie.

Oddział strzelców szkockich zaatakował większą koncentrację powstańców koło miejscowości Jenin. Na pomoc wojskom wezwano samoloty, które zaatakowały tyły głównego oddziału powstańców.

Bitwa trwała kilka godzin

i Arabowie ponieśli ciężkie straty. Ogółem Arabowie stracili przeszło 50 zabitych i rannych.

W czasie bitwy jeden samolot brytyjski lądował przymusowo, przy czym pilot został ranny. Po stronie wojska zabity został 1 żołnierz. Oddział arabski został rozproszony.

Druga większa utarczka wywiązała się pod Hebronem w związku z napadem na kupców arabskich. Oddział wojska urządził pościg za bandy-

tami arabskimi, którzy napadli na kupca i natrafił przy tym na oddział w składzie 50 powstańców arabskich.

W czasie strzelaniny 3 Arabów zostało zabitych, a kilkunastu rannych. Po stronie wojska został ranny 1 oficer i 1 żołnierz.

W pobliżu Nablus doszło do utarczki pomiędzy patrolem wojskowym a Arabami. 2 Arabów zostało zabitych.

W starym mieście w Jeruzolimie ranny został 1 Żyd, którego napadło 5 Arabów.

Pomoc dla bezrobotnych

W dniu 25 września r. b. odbyło się pod przewodnictwem pana wicepremiera Kwiatkowskiego posiedzenie Rady Ministrów.

Rada na wniosek ministra Opieki Społecznej, powzięła uchwałę w sprawie zorganizowania pomocy dla bezrobotnych w okresie zimowym

SKŁADAJCIE OFIARY

na Naczelny Komitet
Uczczenia Pamięci
Marsz. J. Piłsudskiego
Konto P.K.O. 13-13

Ponadto zainicjowano szereg wypadków rzucania bomb, m.in. na obóz wojskowy w Kaliklu.

Zorganizowany będzie ogólnopolski komitet pomocy bezrobotnym, złożony z przedstawicieli wszystkich warstw społecznych i organów regionalnych, tegoż komitetu pod postacią komitetów wojewódzkich, powiatowych i gminnych w celu przeprowadzenia przez te komitety zbiórki w gotówce i naturaliach na pomoc zimową dla bezrobotnych.

Następnie przyjęto projekt dekretu o odroczeniu eksmisji z lokali handlowych i przemysłowych.

Celem ułatwienia przedsiębiorstwom handlowym i przemysłowym przystosowania się do sytuacji, wytworzonej wyjęciem ich lokali z podległości ochronnej, projekt dekretu wprowadza: 1) możliwość odroczenia eksmisji w drodze t. zw. moratorium sędziowskiego oraz 2) dłuższy okresowy termin wypowiedzenia dla niektórych z tych lokali.

DRUKI

wszelkiego rodzaju
jak czasopisma, broszury, prospekty,
afisze, ulotki, oraz druki handlowe
wykonuje solidnie
szybko i tanio

**DRUKARNIA
MONOPOL**

Kraków, Na Gródka 2. Tel. 173-02

Wrzesień

27

Niedziela

Z Teatru im. J. Słowackiego

„Głupi Jakób“ (Gościnne występy
Junoszy Stępowskiego).**KINA**

Adria: „Rosa Maria“.
Apello: „Pekusa“.
Atlantyk: „Nasze słoneczko“ i „Noc
weselna“.
Bagatela: „Za chwilę soczeczka“ oraz
„Buzi ostatni raz“.
Dom Żołnierza: „10 proc. dla mnie“.
Premia: „Książę Woroneow“.
Stella: „Zew dzikich“ oraz „Namiętni
„Namiętni kochankowie“.
Swit: „Carewicz“.
Tatanka: „Concertina“.
Ulecha: „Pasteur“.
Wanda: „Rosa Maria“.
Zorza: „Córka gen. Pankratowa“.

Radio krakowskie

Godz. 7.30 Program na dzień bieżący
9 Muzyka z płyt, 11 Płyty, 11.45
Pogadanka teatralna, 14.30 Ze starych
na nowe metody — pogadanka, 14.45
Pogadanka dla rolników, 15 Koncert
reklamowy, 15.30 Muzyka z płyt.

Nocny i dzienny dyżur aptek

Apteka pod Złotą Koroną Rynek 9
22, pod Gwiazdą Florjańska 15, pod
Opatrnością Karmelicką 23. Warszaw-
ka Aleja 29-go Listopada 17, pod
Aniołem Dietla 76, św. Teresy ul. Sa-
natorska 6.
Apteka Podgórska, Rynek 9.

Dzienny dyżur aptek

Apteka pod Słońcem Rynek A—B
43, pod Eskulapem Gertrudy 1, pod
Matką Boską Krowoderska 74, w Dęb-
nikach Konopnickiej 3, pod Złotym
Orłem Krakowska 9, Mogilska 16
Apteka Podgórska, Rynek 9.

Balet Parnella w Krakowie

Miasto nasze przeżyje nieba-
wem niezwykłą sensację artysty-
czną. Oto głośny dziś nie tylko
w Polsce ale i zagranicą ze
swych występów w Paryżu we
Wiedniu a ostatnio na Olimpia-
dzie balet Parnella, wystąpi 3
razy w Krakowie w teatrze „Ba-
gatela“. W zespole tak głośne
nazwiska, jak: Feliks Parnell,
Zizi Halama, Alicja Halama, J.
Leitzkówna, C. Konarski i inni.

5

groszy dziennie!
wynosi prenumerata
najpopularniejszego
dziennika krakowskiego

**Ostatnie Wiadomości
Krakowskie****Na krakowskim bruku...**

Wczoraj skradziono na ulicy
Grzegorzkiej żołnierzom 5-go
Baku, którzy byli zajęci prze-
prowadzaniem przewodów tele-
fonicznych torbę skózaną, w
której znajdowały się różne na-
rządza techniczne, nieustalonej
nawet wartości.

Policja aresztowała Izraela
Fischbeina, lat 26, zawodowego
złodzieja, jako sprawcę kradzie-
ży garderoby i biżuterii, warto-
ści 5000 zł. na szkodę Silber-
steina, przy ul. Miodowej 24.

KRONIKA KRAKOWA**Alarm lotniczy w Krakowie**

Zgodnie z zapowiedziami, ja-
kie ukazywały się od kilku dni
odbył się w dniu wczorajszym
w Krakowie dwukrotnie alarm
lotniczy.

Pierwszy alarm rozpoczął się
przeciągłym świstem syreny
miejscowej oraz licznych syren

fabrycznych.

Niesamowity widok. Tłumy
ludzi biegają do bram. Porządek
wzorowy, władze niewiele miały
do roboty, gdyż obywatele kar-
nie podporządkowali się wszel-
kim zarządzeniom.

Wieczorny alarm czynił jesz-

cze większe wrażenia, ze wzglę-
du, na zamaskowanie wszystkich
światła.

Atak odbył się w najwięk-
szym porządku! Wykazał nale-
żyte zrozumienie wśród miesz-
kańców Krakowa dla spraw
obrony Państwa.

LUSTRA

wszelkiego rodzaju
wykonuje najtaniej

ZAKŁAD SZKLARSKI

S. FINKELSTEIN.

Kraków, św. Krzyża 3
Telefon Nr. 129-03

Wykonuje wszelkie roboty w zakres
szklarstwa wchodzące — po cenach
konkurencyjnych.

**LUSTERKA
do torebek****Odnawia stare lustra****Afera trucicielska w Krakowie**

Zięć oskarża teściów, że go otruli

Na ławie oskarżonych w są-
dzie okręgowym karnym w Kra-
kowie zasiadł Marjan Urbaniski,
malarz dekorator, zamieszkały
w Krakowie, Konarskiego 33.

Dnia 15 grudnia 1935 roku
Urbaniski przyszedł do swych
teściów Meraszków, zam. przy
ul. Krasickiego L. 5 i wszczął
awanturę grożąc im, że ich
zabije.

Przywołano policję i st. po-
sterunkowy Bodzioch i post.
Pazdała wezwali Urbaniskiego,
by udał się z nimi na komisa-
riat PP.

Urbaniski rzucił się na poste-
runkowego Bodziocha i kopnął
go w brzuch, stawiając opór
władzy.

Urbaniski do czynienia pogró-

żek się nie poczuwa — broni
się tem, że teściowie truli go
talem i włosy mu przez to wy-
chodziły, a po każdym jedzeniu
dostawał bóleści.

Sąd skazał Urbaniskiego na
2 miesiące aresztu.

Rozprawie przewodniczył so-
dr. Bobilewicz, oskarżał prok.
dr. Jarosiński.

Czy zaprenumerowałeś już

najpopularniejszy i najtańszy dziennik krakowski

Ostatnie Wiadomości Krakowskie**Jeśli nie - uczyn to natychmiast!**

Prenumerata miesięczna wynosi

Zł. 1.50 z odbiorem
w administracji**Zł. 1.95** z odnośzeniem
do domu

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. Na Gródka 2 — Telefon 173-03

Tajny proces w Krakowie

Przed trybunałem sądu okrę-
gowego w Krakowie zasiadli
wczoraj na ławie oskarżonych
Józef Grochal, Władysław Wo-
jas i Antoni Matura.

Wszyscy oskarżeni w dniach
2 czerwca i 9 kwietnia 1935 r.
dopuszcili się kilkakrotnie czynu
nierządowego na dziewczynce po-
niżej lat 15.

Po przeprowadzonej rozprawie
sąd skazał Grochala na 1 rok
więzienia, zaś Wojasa i Maturę
uwolnił od winy i kary.

Rozprawie przewodniczył s. o.
dr. Solecki, wetowali s. o. dr.
Bartynowski i s. śl. dr. Kahl,
oskarżał prok. dr. Jarosiński.

Zniżka do kin: „Atlantic“, „Adria“, „Capitol“,
„Swit“ lub „Bagatela“
dla Czytelników „Ostatnich Wiadomości Krakowskich“
Ważna tylko w dniu 27 września 1936 r.

Ze sportu**Piłka nożna w Krakowie**

O WEJŚCIE DO LIGI

Godz. 15.00 boisko Cracovii;
Cracovia—AKS. s. p. Sawicki:

KLASA A

Godz. 9.30 boisko Wawelu:
Wawel—Zwierzyniecki s. p. Fi-
lipkiewicz.

Godz. 10.15 boisko Makkabi:
Makkabi—Nadwiślan s. p. Kerc.

Godz. 10.30 boisko Korony:
Korona—Unia s. p. Medwin.

Godz. 10.30 boisko Podgórze:
Podgórze—Garbarnia lb. s. p.
Lieberman,

Godz. 11 boisko Olszy: Ol-
sza—Wisła lb. s. p. Sławkowski.

Godz. 15.15 boisko Grzegó-
rzeckiego: Grzegórzecki—Kro-
wodrza s. p. Seidner.]

**Odsłonięcie pomnika
Wojciecha Bogusławskiego**

Transmisja radiowa z podniosłej
uroczystości

Wielki twórca sceny polskiej
Wojciech Bogusławski, aktor i
autor, reżyser i pedagog, orga-
nizator pierwszego teatru w Pol-
sce, twórca praw i zwyczajów
teatralnych, doczekał się na-
reszcie należyciego uczczenia
swej pracy przez rodaków.

Oto dnia 27. IX. br. nastąpi
uroczyste odsłonięcie jego po-
mnika, wzniesionego przed gma-
chem Teatru Narodowego w
Warszawie.

Słusznie mu się to miejsce
należy, by mógł spiżowem o-
czyma patrzeć na fronton pierw-
szej sceny polskiej, którą nieja-
ko wydzwignął z nicości.

Jakżeby mogło Radio nie
zainteresować się jaknajwyżej
tym wielkim światem.

Jak wiadomo właściwe uro-
czystości poświęcenia pomnika
poprzedzi Msza św. w Katedrze
św. Jana. A o godz. 11-tej mi-
krofony Polskiego Radia pilnie
nastawia „uszu“, by nic nie uro-
nić z pięknej uroczystości pod
Teatrem Narodowym. W progra-
mie jest „Marsz Gwardji Naro-
dowej“ Elsnera, wykonany przez
orkiestrę wojskową, przemówie-
nie Prezesa ZASP-u p. Józefa
Sliwickiego, przemówienie p. mi-
nistra Oświaty prof. dr. Woj-
ciecha Świątowskiego, polo-
nez Kurpińskiego p. t. „Witaj
Królu“, odegrany przez tę samą
orkiestrę, wreszcie uroczyste
przejęcie pomnika pod opiekę
miasta stołecznego Warszawy,
przez Prezydenta Miasta p. Min.
Stefana Starzyńskiego.

Transmisję przeprowadzi lu-
biany przez publiczność radiową
aktor i recytator p. Tadeusz
Frenkiel.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

W przed dzień t. j. 26 IX.
pamięć Bogusławskiego została
uczczona w Polskim Radio po-
gadanką znanego dobrze radio-
słuchaczom teatrologa red. Eu-
genjusza Świerczyńskiego p. t.
„Teatr polski za czasów Bogu-
sławskiego“.

Komunalna Kasa Oszczędności miasta Krakowa

(ul. Szpitalna 15)

przyjmuje codziennie popołudniu za wyjątkiem niedziel i świąt
od godziny wpół do 6-tej do godziny wpół do 8-mej

wpłaty na książeczki oszczędnościowe oraz na rachunki czekowe

Epilog strajku górników w Wieliczce

Przed sędzią dr. Wasilewskim w sądzie okręgowym karnym w Krakowie zasiadł na ławie oskarżonych Mieczysław Dębowski, górnik z Wieliczki.

Według aktu oskarżenia — sprawa przedstawia się nastę-

pująco:

Dnia 22 marca br. Dębowski zwołał zebranie podczas strajku górników w salinach wielickich. Na poufne zebranie przybyło około 600 górników. W czasie przemówienia Dębowski nawoły-

wał robotników do strajku i głosił, że tego kto do strajku się nie przyłączy należy zbić i do pracy nie dopuścić.

Sąd uwolnił oskarżonego od od winy i kary.
Oskarżał prok. Dulęba.

Szofer oskarżony o potrącenie przechodnia

Przed sądem okręgowym karnym w Krakowie zasiadł na ławie oskarżonych F. Bejger, szofer z Olkusza.

Dnia 17 września 1935 r. jadąc autem ulicą Kazimierza Wielkiego wjechał na jezdnię potrącając znajdującego się na ulicy Jana Grabowskiego. Grabowski doznał przy upadku, krwotoku mózgowego, a przewie-

ziony do szpitala w kilka dni zmarł.

Rozprawę odroczone celem przesłuchania świadków.

Rozprawie przewodniczył s. o. dr. Wasilewski, oskarżał prok. dr. Dulęba.

2 lata więzienia za strzał do lokatora

Do niezwykłych metod egzekwowania komornego uciekł się właściciel domu przy ul. Miądzkiej w Warszawie, Stanisław Frączak. Mianowicie nie mogąc sobie dać rady z niepłacącym lokatorem Wacławem Szyszką, pobił go dotkliwie, a następnie strzelił do niego z rewolweru.

Na wczorajszej rozprawie Frączak nie przyznał się do winy i twierdził, że wyciągnął tylko, rewolwer, by przestraszyć Szyszkę.

Sąd skazał Frączaka za usiłowanie zabójstwa na 2 lata więzienia.

Krwawa libacja koleżeńka

Krwawy epilog koleżeńkiego zebrania rozegrał się w Dąbrowie Górniczej. Koledzy Jakub Baldys, Zygmunt Masztaliński, mieszkańcy Dąbrowy Górniczej, oraz Bolesław Kawka, mieszkaniec Będzina, naznaczyli sobie spotkanie w jednej z podmiejskich restauracji, gdzie omawiając wspólne interesy, raczyli się wódką.

W pewnej chwili między kolegami wynikła bójka. Baldys rzucił się na Masztalińskiego i pchnął go trzykrotnie nożem w plecy. Rany okazały się bardzo niebezpieczne i Masztaliński przewieziony do szpitala przeleżał w nim 11 miesięcy.

Sprawcy pobicia stanęli przed sądem, który skazał Baldysa na rok więzienia, Kawkę zaś na 6 miesięcy, przy czym temu ostatniemu wykonanie kary zawiesił.

Lżył Naród i Państwo Polskie

W sądzie krakowskim zasiadł wczoraj na ławie oskarżonych Józef Sztoff, rolnik z Trojaryna ad Giebułtów.

Sztoff oskarżony jest, że w latach 1934, 1935 i 1936 ustawicznie publicznie lżył Naród i Państwo Polskie.

Sąd oskarżonego Stoffa uniewinnił.

Rozprawie przewodniczył s. o. dr. Wasilewski, oskarżał prok. dr. Dulęba, bronił mec. Dr. Oskar Kleinberger.

Z Teatru im. J. Słowackiego

Głupi Jakub

Tadeusza Rittnera

Na tegoroczne gościnne występy wybrał Junosza-Stępowski Głupiego Jakuba Rittnera i Otella Szekspira, by pokazać Krakowi dwie kreacje, dotychczas nieznane.

W komedji Rittnera, pochodzącej z epoki stosunkowo niezbyt dawnej, a jednak dla nas obcej, obojętnej, chłodnej, obrazującej inny zupełnie świat od dzisiejszego, z innymi ludźmi których ambicją największą było „być panem” — gra Junosza-Stępowski rolę starego, rozkochanego w młodej Hani, szambelana. — Zasadniczo postać szambelana musi ulec rozdwójnieniu. Szambelan kocha Hanię i nienawidzi swej siostry, starej jędzy dręczącej go na każdym kroku. I to rozdwójnienie swojej jaźni uwypuklił Junosza genialnie. Ostre, szydercze spojrzenia w kierunku siostry, brutalne zwroty w jej stronę — i znowu uśmiech serdeczny, nieśmiały ruch rąk w kierunku pięknej dziewczyny — wszystko to stało na granicy doskonałości. Wyniosła niesympatyczną i niemłoda siostrę szambelana odtworzyła p. Kłońska nadzwyczajnie. Głupiego Jakuba grał z powodzeniem p. Burnatowicz, z początku ukazując nieokiełznany temperament młodego rzadcy, a później jego wewnętrzzną walkę o zdobycie ukochanej Hani, którą była p. Pawłowska, doskonale nadająca się do tej roli. Poza tym wymienił trzeba pp. Bednarską, Osuchowską, Sarnowskiego, Wrońskiego i Bobrowskiego.

Reżyserja W. Nowakowskiego. Z.

Lotem podróżujemy:
najbardziej komfortowo
najszybciej,
tanio,

Karo Franck

współczesna
przyprawa do kawy.

w praktycznych i
apetycznych kostkach!

Samobójstwo kaprała

W pobliżu przystanku kolejowego Kluczyki, rzucił się pod koła pociągu kapral Jan Wilniński. Koła wagonów zmasakrowały zwłoki denata.

Aresztowanie sekretarza sądu

Z nakazu prokuratora przy Sądzie Sądzie okręgowym w Warszawie aresztowano sekretarza 21 oddziału warszawskiego sądu grodzkiego, Stanisława Staszewskiego.

Szczegóły trzymane są w tajemnicy, ze względu na toczące się dochodzenia.

Zamordowała swe dziecko

Komisariat policji w Roźdnie-Szopienicach wykrył zbrodnię dzieciobójstwa. Sąsiedzi niezamężnej Moniki P. z Szopienic, zgłosili jeszcze dn. 25 sierpnia br. w komisariacie policji, że P. wyjechała ze swym nieślubnym kilkumiesięcznym dzieckiem z domu i powróciła bez dziecka, wobec czego przypuszczano, że dziecko zostało gdzieś przez matkę porzucone.

Policja prowadząc energiczne dochodzenia ustaliła, że P. wyjechała z dzieckiem do Brzeżanki, gdzie zadusiła niemowlę i zwłoki wrzuciła do dołu w domu przy ul. Piłsudskiego. Zwłoki wydobyto z dołu. Dzieciobójczynię przytrzymała policja.

Lekarka w roli pokojówki

Cała sala była odświętnie udekorowana. Dyrekcja łożyła nietylko wiele starań, celem zorganizowania balu maskowego, lecz nie szczędziła też kosztów.

Styl wszystkich sal był japoński. Niezliczona ilość kolorowych lampionów oświetlała tajemniczo lokal i miało się wrażenie, że cały zakład przeniesiony został do dalekiej Japonii, do jednej z większych herbaciarni. Smętne melodie wschodnie, wygrywane przez doborową orkiestrę, podtrzymywały jeszcze bardziej tę iluzję. Wkrótce rozbawione maski zaczęły krążyć po salach, w których zapanował wesoły nastrój.

Najróżnorodniejsze maski i typy przewijały się wśród tłumu gości. Obok marynarza znajdowała się rusałka, przy boku pająka — wieśniaczka, cyganka

spacerowała pod ręką z apaszem. Wszyscy ci goście pragnęli jak najdłużej być niepoznani, by móc się wzajemnie intrygować.

Jedna maska zwracała szczególną uwagę obecnych. Był to złoty motyl. Niezwykle kosztowny kostjum, lśniący od złota i drogiego brokatu, oraz misterne skrzydła, rozwarte do lotu, pozwalały domyślać się, że właścicielka tego niezwyklego stroju posiada gust i polot.

Drobne łuski na skrzydłach poruszały się lekko za każdym podmuchem i zdawało się, że motyl lada chwila uniesie się w przestworza.

Pomimo podziwu i ciekawości otoczenia, oczy z pod maski szukały tylko jednej osoby, nie zwracając uwagi na liczne zaczepki, bawiących się gości.

Nagle cała postać z pod opan-

cerzonego stroju drgnęła. Bo oto w rogu stał ten, którego tak gorączkowo poszukiwała. Wysoki mężczyzna, w efektownym kostjumie weneckiego gondoliera, przyglądał się rozbawionym maskom.

Motyl pośpieszył w tę stronę i uwiesił się swobodnie na ramieniu mężczyzny, który z uśmiechem zapytał:

— Czy szukasz tancerza, złoty motylku?

— Biedny motylek przyszedł szukać schronienia u rosnącego i miłego gondoliera. Wie, że gdy mu będzie groziło niebezpieczeństwo, uwiezie go w dół...

Podczas tej rozmowy podchodzili różni panowie oraz maski do czarującego motyla, lecz on z nikim nie wdawał się w rozmowę, poświęcając całą swoją uwagę jedynie gondolierowi.

„Naiwny” motylek wiedział, komu zaufał swoje losy.

Para pomknęła i znalazła się wśród tańczących. Niedługo jednak trwała radość motylka. Gdy okrążyli dwa-trzy razy salę, gondolier skłonił się grzecznie:

— Piękny, złoty motylku! Uradowałem mnie twoją obecnością i tańcem. Ponieważ jednak i inni pragną nacieszyć się twoim widokiem, szybuj więc i nieś każdemu trochę szczęścia. Ja zaś będę ci wdzięczny, jeżeli znowu później do mnie powrócisz. A więc, żegnaj mi! — Ujął obie jej dłonie i ucałował delikatnie.

Oddalił się szybko i zmieszał się w tłumie.

Motyl z wściekłości zatrząsł się cały. By przeboleć doznana zniewagę, przyjął ramiona pierwszego z brzegu mężczyzny irzu-

cił się w wir tańca.

Na widowni ukazała się nowa maseczka. Miało się wrażenie, że księżniczka z bajki zabłądziła wśród ludzi i przybyła z dalekiej zaczerpniętej krainy marzeń. Sunęła po sali w długiej, pościwnej sukni, obrzucanej kwiatami i zielenią. Włosy rozpuszczone przypominały kolorem dojrzałe zboże. Cienutki srebrny łańcuszek obejmował szyję, a pośrodku błyszczała mała perełka. Na nogach miała srebrne pantofelki, przystrojone klamkami.

Na jej widok gondolier drgnął, lecz wnet połapał się. Z takimi włosami i tak marzycielskimi oczyma znał tylko jedną, jedyną. Mknąc przez salę, znalazł się przy Lucynie.

Dalszy ciąg nastąpi